

KAJ JE POKAZALA ANKETA

Plus štiri za Našo komuno

Novoletna številka Naše komune je poleg nagradne križanke in ankete o slovenski himni prinesla tudi anketo o sami sebi. Čeprav ta anketa ni bila izvedena niti po neporečnem vzorcu niti dovolj široko, da bi njene rezultate lahko preveč sploševali, pa je zanimiv prispevek naših bralcev k sooblikovanju časopisa doslej vsekakor najbolj popolna povratna informacija, po kateri se bo lahko v marsičem orientiral uredniški odbor s sodelavci, je pa tudi spodbuda k izvedbi popolnejše ankete, takšne, kakršno nameravamo v uredništvu pripraviti in kakršne tudi največji del slovenskega vodilnega časopisa še ni pripravil.

Anketa o Naši komuni, vezana na letošnjo anketo in križanko je številčno obsegala pri 47 odgovorih, kar je približno tudi pričakovali. 38 med odgovarjajočimi prejema NK na svoj naslov, 9 pa ne, od teh bi si to želelo, 4 pa ne – zato, ker čisto itak redno dobivajo od drugih sosedov itd.). Naši anketiranci odgovarjajo, da dobivajo svoje glasilo dokaj redno, z zamudo do tedna dni, štiri pa so odgovorili, da ga ne dobivajo redno, včasih pa sploh ne: to je odvisno od pismonoše, ki jim pisal nekdo. V uredništvu smo menili, da na tem mestu anketa ne gre preveč zaupati, ker naši bralci najbrž premalo primerjajo datum dostave in objavljeni datum natisa. Na nas smo zabeležili kar dvotedenske in celo tritedenske zamude – o da o tem na drugem mestu.

5.000 BRALCEV NAŠEGA ČASOPISA

Vsak izvod NK prebere po rezultatih ankete povprečno 2,6 občana (računoma 2–3, maksimalno 7). Če to število lahko splošujemo, imamo danes naklada NK (16.500 izvodov) kar 45.000 bralcev! V uredništvu upamo, da k sorazmerno zelo ugodni številčni oceni, ki jo so prisodili anketiranci NK, ni pripomogla le njihova novoletna obara volja, saj nas kritične pripombe na drugih mestih ankete o njihovi dosledni kritičnosti skoraj prepuščajo. Kar 20 ocenjevalcev je pisalo štiri, 7 trojko in 9 petico, kar da v povprečju dobro število, kar štiri, kot je zapisal eden izmed ocenjevalcev. Te ocene smo prav gotovo veseli vsi, ki imamo pri časopisu kaj zvržen, obenem pa je na tak način izrečeno zaupanje za našo podbuda, da bi si vsaj tisti plus za zaslužili.

Ostala vprašanja v anketi so bila rešena vsebinskega značaja razen ostavke, ali naj bi NK v prihodnje imela rajši v povečanem obsegu ali v manjšem. Dobra polovica, 23 od 42 odgovorov, si želi pogostejšega izhajanja. Dobra četrtina, 11, jih je za povečanje obsega. Slaba četrtina, 8, se zavzema za stanje kot je, za NK kot mesečnik na osonih straneh. Rejeli pa smo tudi nekaj odgovorov, ki so bili: „V splošnem je NK zelo animirana. Povečajte jo, del stroškov plačali naročniki“, ali: „Izide naj večkrat, pripravljeni smo tudi na plačilo“.

Na vprašanje, kaj je našim bralcem v njihovem glasilu najbolj všeč, smo dobili najprej takšne odgovore: koraj vse, vse je zanimivo, pestra barva, pestrost, kvalitetni sestavki, je je v redu, prav vse, vse – ker je nekakega po nekaj, itd. Drugi odgovori so navedli tudi konkretna področja, tu je razveseljivo, da se večina pokriva s tistimi, ki jim uredništvo tudi posveča kar največjo pozornost: socialne reportaže, poročila o delih v občini, članki o raznih krajih naše občine, intervjuji o delu skupščine, o družbenopolitičnih organizacijah, o delu krajevne skupnosti, o zanimivostih občine, itd. Nekaj občanov je odgovorilo, da ji je najbolj všeč branje razveseljivih dogodkov v občini,

najmanj pa so ji všeč žalostne novice.

In tako smo že pri vprašanjih, kaj je našim bralcem najmanj všeč. Nekateri odgovori so spet bolj splošnega značaja, vendar je med njimi tudi mnogo spodbudnih: nič takega, celotno čtivo je bolj ali manj zanimivo, če mi ni všeč – pa ne berem, ne vem, ničesar. Drugi odgovori so bolj kritični in nas v uredništvu opozarjajo, da moramo predvsem lastna vodila pri oblikovanju časopisa kar najbolj upoštevati. Kajti bralci bi nam najbolj zamerili: politično besedjenje, ponavljanje, kadar smo to brali drugje, suhoparna poročila, naštevane sklepov s se – ti sklepi se navadno itak ne uresničijo. V tem se anketiranci zelo ujemajo. Nasprotujejo pa si izrazito pozitivne ali negativne ocene o pisanju o športu in pa o rubriki o sporedu kinematograf, zlasti viškega. Očitno smo tu na področjih, kjer je deljenost mnenj – pravilo.

KOLIKOR LJUDI, TOLIKO ŽELJA

Zelo zanimive odgovore na mnogo konkretnih predlogov smo dobili z odgovori na vprašanje o tem, česa bi si naši bralci v časopisu želeli. Anketiranci naštevajo: več o socialni problematiki, o zaščiti okolja in živali, humor, o gradnji iz samoprispevka, o cestni problematiki, o ukrepih za zmanjšanje mladinskega kriminala, več križank, zgodovinski opisi naselij in krajevne skupnosti in o velikih rojakih ter kulturnih spomenikih, o urejevanju ulic, o kulturi poleg kina, več novic iz krajevne skupnosti, o vzgoji, o problemih povprečnega občana, dober roman v nadaljevanju – najraje iz NOB, v vsakem izvodu kakšno partizansko zgodbo, nagradne križanke, humor, šport, novice, pregled političnih dogodkov in sprejete zakonov od ene do druge številke, več anket z občani, poročila iz delovnih organizacij, o novih predpisih, o problemih upokojencev, več o skupščinski in komunalni problematiki, več o civilni zaščiti, narodni obrambi in JLA. da bi se Ježek večkrat oglasil, novice iz kmetijstva, tudi take, ki bi jih napisali kmetje sami, posamezni dogodki iz NOB, več intervjujev z delavci in kmeti, posebno prilogo za otroke oz. šolarje, več o občini in njenih delavcih, podatki iz statistike o gibanju prebivalcev v občini, mesečna poročila iz matičnih uradov o smrtih, rojstvih in porokah, črna kronika, o delu občinske uprave, turistični informator, gospodinjki nasveti, resnična poročila o delovnih uspehih in konkretni predlogi za boljše delo in napredek krajevne skupnosti, poročila o uspešnosti izvajanja sklepov s se, kritične pripombe o delu krajevne skupnosti kot podlaga bodočemu delu, poročanje o storjenem, vzroki za neuspehe in slabosti, kdo je za kaj odgovoren, imensko: kdo dobiva socialno pomoč, članek o Slavku Kumer, ravnateljici osnovne šole Vič – za njeno prizadevanje pri vzgoji otrok – šolarjev, več križank in nagradnih stvari, o stanovanjski problematiki, o preureditvi Karlovškega mostu in Dolenjske ceste. – Koliko prostora

samo za naslove, kaj šele za članke pod njimi! Pa ne, da bi v uredništvu nemočno dvignili roke, poskusili bomo realizirati nasvete in želje – kolikor se bo le dalo. Računamo na vašo pomoč!

Odgovori na vprašanje po željenih spremembah so prinesli podobne odgovore, kot tisti o željah. Z njimi pa se je število predlogov še povečalo: intervjuji z navadnimi občani: „Saj bodo tako prišli na dan njihove želje“, razkrinkanje bogatašev v občini, prikazi dela zveze komunistov na terenu, obdobje objave finančnih uspehov največjih podjetij v občini, itd. Anketa se zavzema tudi za boljše slikovno opremljenost člankov in – na tem mestu ponovno – za pogostejše izhajanje. Nekaj anketirancev pa si ne želi nobenih sprememb, le tega, da bi NK ostala na sedanjem nivoju, ki v splošnem zadovoljuje.

DOPISNIKI, NOVINARJI, OBOJI SKUPAJ

Povprašali smo tudi, kako zagotoviti boljši dotok novic iz našega ožjega okolja. Večina odgovorov predlaga razširitev dopisniške mreže, pri čemer bi morale pomagati zlasti krajevne skupnosti z družbeno političnimi organizacijami in delovnimi kolektivi. Drugi pa nam predlagajo, da bi dopisnike kar določili, da bi jih za to določili že po funkciji ali službenem položaju. Dopise bi morali vsekakor honorirati (kar delamo že ves čas!), dopisnike pa bi morali iskati zlasti med mlajšimi občani.

Druga skupina anketirancev zaupa bolj v profesionalne novinarje – reporterje, ki pa bi morali prihajati pogosteje v krajevne skupnosti in k predstavnikom teh skupnosti in tamkajšnjih družbenopolitičnih organizacij, v delovne kolektive in tudi k občanom brez velikih imen, funkcij in poklicev.

Na vprašanje anketirancev, če bi bili sami pripravljeni postati dopisniki, jih je večina odgovorila nikalno, vendar pa je največkrat navedla tudi razlog: nimam časa, nisem pisec, nimam prilike priti do novic, nisem zmogla, ovira me starost, ne morem zaradi drugih dolžnosti, ne, dokler sem zaposlen. Kar 7 anketirancev pa je odgovorilo pritrdilno – do teh se bomo obrnili iz uredništva osebno, upamo, da bomo pridobili nove sodelavce. Morda tudi med četvorico, ki je odgovorila pozitivno s pridržkom: morebiti, s pomočjo novinarjev, sodeloval bi kot animator, če bo kaj zanimivega.

NI BILO ZAMAN, ČE...

V anketi smo pozvali h kritiki. In kakšni so zadevni odgovori? ... vedno z veseljem začnem prebirati NK, ker zvem nekaj novic iz okolice. Veliko uspehov pri nadalj-

NA PRVEM MESTU

Naprej zastava Slave

Na anketo o predlogih za slovensko himno smo dobili 57 odgovorov. Dobro polovico vseh glasov je dobila Naprej zastava Slave (tekst Simon Jenko, glasba Davorin Jenko). Zanj se je opredelilo kar 33 anketirancev, ki so pojasnjevali svoj izbor z izvirnostjo te pesmi, s tem, da je najbolj udarna in borbena ter kot taka v vsem in povsod v ponos. Prešernova Zdravljica (glasbena priredba Stanko Premrl) je s 16 glasovi na drugem mestu, Naša zemlja (tekst Mile Klopčič, glasba Mar-

njem izhajanju! – Beseda kritizirati je odveč,raje več pozornosti s strani občinske uprave in komunalne službe – premalo o delu občinskih organov – premalo o kulturnih in turističnih vrednotah v občini – manj besed o teoriji, več dejstev iz prakse – boljša od kritike je samokritika! – uredništvo naj bo bolj kritično do svojega dela – večji posluš za glas ljudstva – V splošnem sem z NK zadovoljna. – Zdi se mi, da zaenkrat ne moremo kritizirati NK, ker stori, kar more – s temi sredstvi pa ne more več storiti!!! Že njeno izhajanje je pohvale vredno! – nimam kaj kritizirati, ker se mi zdi vaš časopis dober. – Če kaj kritizirate, skušajte preveriti obe strani medalje. – Kritika ne velja toliko Naši komuni kolikor tistemu, česar s svojo kritiko tudi sama ne more spremeniti. – Dragi bralci, najbrž že iz tega grobega prikaza rezultatov ankete delite mnenje z našim uredništvom, da delo z anketo ni bilo zaman in da obeta postopno uresničevanje kritike in predlogov iz ankete nadaljnjo kvaliteto našega časopisa. Sodelavci in tiste, ki so za to najbolj odgovorni, na vsak način obvezuje.

SANDI SITAR

S PRVEGA SESTANKA AKTIVA DELAVCEV KOMUNISTOV

Nezaupljivost odpraviti z delom

Sredi decembra se je pri komiteju občinske konference ZKS prvič sestel aktiv komunistov delavcev iz neposredne proizvodnje. Člani aktiva – izvoljeni v organizacijah ZKS v delovnih organizacijah – so na tem sestanku pozdravili novo obliko delovanja Zveze komunistov ter poudarili, da je Zveza komunistov v zadnjih letih zanemarila skrb za delavca, zato je med delavci izgubila veliko zaupanja. Menili so, da čeprav tega zaupanja ne bo moč čez noč povrniti, bo lahko k povrnitvi veliko prispeval tudi aktiv, saj bo njegova osnovna naloga skrb za reševanje vseh tistih vprašanj, za katera so delavci življenjsko zainteresirani. Aktiv si bo namreč prizadeval, da bo Zveza komunistov posvečala kar največ časa vsem tistim vprašanjem, ki delavce vsakodnevno „žulijo“, so pa doslej bila redko ali pa sploh nikoli na dnevnih redih sestankov organizacij ZKS.

Aktiv delavcev komunistov bo še v tem mesecu sprejel tudi konkreten program dela, ki bo izhajal predvsem iz razmer v delovnih organizacijah v naši občini, za sekretarja aktiva pa je bil izvoljen Slavko Košir, ključavničar iz Ilirije.

Cvetlica za starejšega občana. – V zadnjem času opazimo, da se je povečala skrb za naše starejše tovariše, ne le v besedah, marveč tudi v dejanjih. – Na sliki: prizor z enega izmed sprejemov v počastitev starejših občanov. Foto: F. Modic

SPREMEMBE V KONCEPTU IN DOSTAVI

Naša komuna med svoje bralce

Časopis, če sledi svoji družbeni funkciji, odraža spremembe v družbi in se s tem tudi sam spreminja. Tega dejstva se zavedamo tudi sodelavci in uredniki Naše komune, vzpodbudo za gibanje v tej smeri pa nam dajejo zlasti izvršni odbor obč. konf. SZDL in družbenopolitične organizacije po krajevni skupnostih.

Tako je politični aktiv KS „Milan Česnik“ predlagal sestanek vseh svetov krajevnih skupnosti z našim uredniškim odborom, kjer naj bi se udeleženci pogovorili o vsebinski vlogi lokalnega glasila, o informiranosti občanov in o aktivnejšem sodelovanju krajevnih skupnosti s svojimi problemi, akcijami, nalogami in predlogi. Iz istega predloga izhaja tudi zahteva po popolni neodvisnosti uredniškega odbora od občinskih in drugih faktorjev, ki zavirajo kritično pisanje ali presojo dogodkov in akcij na terenu.

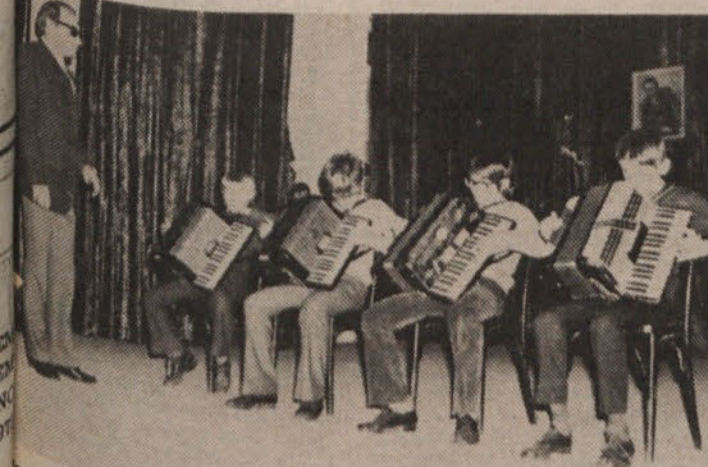
Podobni predlogi, čeprav morda manj deklarativni, prihajajo tudi od drugod. S pomočjo izdajatelja, občinske konference SZDL, bomo te predloge postopoma realizirali. Od sestanka z družbenopolitičnimi delavci iz krajevnih skupnosti si veliko obetamo. Prav tako iz utrditve delegatskega principa v izdajateljskem svetu in uredniškem odboru. Rezultati novoletne ankete – deloma jih objavljamo v tej številki – obetajo biti zelo kreativno pomagalo pri oblikovanju uredniškega koncepta Naše komune. Priglasijo se nam novi dopisniki. Vse to obeta postopoma nadaljnjo vsebinsko rast časopisa in njegovo približevanje občanom.

Zaradi letošnjega varčevanja ob vztrajanju na dosedanjih obsegih najbrž ne bo mogoče uresničiti večkratnih predlogov po stirlinastem izhajanju. Da bi vsaj nekoliko povečali pogostost izhajanja, smo se v uredništvu dogovorili, da se načeloma odpovemo povečanemu obsegu, tako da bi lahko izšli v letu 1973 s 13 do 14 številkami. V tiskarni smo se dogovorili za redno izhajanje na vsake štiri tedne.

Problem, ob katerem pa se čutimo nemočne, je vprašanje regulacije dostavljanja Naše komune bralcem, kar sedaj poteka preko pošte. Vendar ta način prihajanja našega časopisa med občane nikakor ne zadovoljuje. Pogosto zabeležimo med dnevom izida in dnevom dostave dvo ali tritedenske zamude. V uredništvo se vračajo naslovljeni izvodi, ki jih prinese poštar s pripombo „ne sprejme“, „odpotoval“, „nepoznan“ ali podobno. Toda v mnogih primerih smo ugotovili, da to ne drži in tedaj si ne moremo misliti drugega, kakor da si poštar sistematično manjša breme v svoji poštarški torbi. Te težave se pojavljajo zlasti na mestnem območju občine, zato resno razmišljamo o tem, da bi prenehali sodelovati z nesolidnim partnerjem in bi vzpostavili preko krajevnih skupnosti lastno distribucijsko mrežo. Zavedamo se, da bi bila edina profesionalna oblika dostave preko pošte. Časopis, ki ga prejme družina oz. posameznik na svoje ime, se tudi povsem drugače sprejema, kot anonimna dostava po vseh nabiralnikih. Vendar nas dosedanja praksa utrjuje v mnenju, da pošta tega področja svoje dejavnosti ne obvladuje dovolj in da tu ne bomo prišli na zeleno vejo. Med tem pa smo že uspeli z lastno dostavo na delu KS Vič in v Murglah. Prve izkušnje na tem področju so spodbudne. O nujnosti prehoda na novo distribucijo pa nas opozarjajo tudi izkušnje kolegov pri občinskih glasilih po drugih ljubljanskih občinah, kjer se povsod poslužujejo lastne distribucijske mreže.

Pripravljamo torej spremembe, ki ne bodo nenadoma, zato pa morda še temeljiteje zamenjale dosedanje oblike in vsebine Naše komune in tudi način njenega prihajanja med ljudi. V teh prizadevanjih računamo predvsem na pomoč in nadaljnjo naklonjenost naših občanov, ki so – kot nam kažejo izkušnje in raziskave – v veliki večini sprejeli Našo komuno kot resnično svoje glasilo. Izdajatelj in uredništvo bi z dosedanjega rada presla na nov nivo povezovanja, na katerem časopis ne bo več le pretežno sredstvo obveščanja, marveč predvsem medij dogovarjanja. Temu so naposled in predvsem namenjene napovedane spremembe.

UREDNIŠKI ODBOR

Proslava ob dnevu JLA v organizaciji občinskega odbora ZRVS. Aplavz slepim harmonikarjem, ki so uspešno sodelovali v kulturnem sporedu te prireditve

1000 radosti in ena

Lani v decembru so zaključili pionirski odredi osnovnih šol dvoletno tekmovanje v Jugoslovanskih pionirskih igrah pod geslom „Tisoč radosti“. V prvem delu tekmovanja, ki je bil zaključen decembra 1971, so prešli pionirski odredi, ki so izpolnili pogoje tekmovanja, „diplome“ in pravico, da se vključijo tudi v drugi del tekmovanja za znak „Tisoč radosti“. Ta znak, ki je pošteno prislužen s trdim delom, vztrajnostjo in z voljo tako pionirjev in mladincev v šolah, kot tudi s prizadevanjem in poštovanostjo mentorjev pionirskih organizacij in drugih pedagogov (predvsem v kroških svobodnih dejavnosti) je pionirskim odredom podelila občinska Zveza prijateljev mladine na slavnostni proslavi 30. obletnice Zveze pionirjev, 27. decembra 1972. Ta znak so dobile vse šole, ki so si ga prislužile.

Od 34 osnovnih šol (pionirskih odredov), kolikor jih je v naši občini, se jih je prijavilo k tekmovanju za znak „Tisoč radosti“ kar 21! Tu so vključene vse centralne osnovne šole (popolne osemletke) in sedem podružničnih šol (nepopolne osnovne šole). Trinajst podružničnih šol pa zaradi premajhnega števila manjših pionirjev ni moglo sodelovati, ker so bili pogoji razpisa za te pionirskie odrede le pretežki in zato skoraj neizvedljivi.

Vsekakor smo lahko zadovoljni z uspehi in množičnostjo te akcije „Igra in razvedrilo ob delu in ustvarjanju“, ki je zajela prk 5.000 pionirjev naše občine, kar je bil končno tudi namen in cilj občinske Zveze prijateljev mladine, ki je to tekmovanje razpisala, organizirala in vse-skozi spremljala.

Kakšne pogoje in naloge so morali opraviti naši pionirski odredi v drugem delu tekmovanja za znak Tisoč radosti? Težko je podrobno opisati vsako akcijo, ki so – vsaka za sebe – terjale mnogo študijskega dela, tolmačenj in priprave organizatorjev tekmovanja in trdega, vztrajnega dela pionirskih odredov pod vodstvom poštovnih in sposobnih mentorjev.

Prva od nalog je bila ta, da je moral vsak pionirski odred organizirati vsaj po dve množični športni tekmovanji. To nalogo so izpolnili (nekateri celo preslegli). V pionirskih odredih in tudi v dvobojih z drugimi pionirskimi odredi so naši otroci množično tekmovali v vesleslalomu, sankanju, drsanju, orientacijskem pohodu na smučeh, v letnem orientacijskem pohodu, plavanju, košarki, rokometu, namiznem tenisu, badmintonu, atletiki, gimnastici itd. S sodelovanjem ObZTK so bila v nekaterih disciplinah organizirana občinska športna tekmovanja. Prvaki teh tekmovanj so si pridobili pravico sodelovanja še na področnih oz. republiških tekmovanjih.

Naslednji pogoj tekmovanja za znak je bil: „Sodelovanje na vsaj eni od velikih pionirskih prireditev v okviru JPI“ (preko 30!). To so razne razstave, prireditve, tekmovanja in srečanja v zveznem, republiškem ali občinskem merilu.

V najbolj množični pionirski akciji „Kurirčkova pošta“ (letos smo praznovali njeno desetletnico) so sodelovali vsi naši PO. Pošto dolenske proge so naši pionirji predali pionirjem občine Center, pošto s primorske proge pa direktno tov. Luki Leskošku v Hali Tivoli.

Pionirji osnovne šole Vič so bili izbrani, da predajo torbo s čestitkami tovarišu Titu, v Beogradu, kjer so nastopali tudi s svojo baletno skupino.

Občinskega šahovskega tekmovanja, ki ga je organizirala občinska Zveza prijateljev mladine, se je – po predhodnih tekmovanjih v pionirskih odredih – udeležilo 120 pionirjev in pionirk. Najboljši so se potem udeležili še področnega tekmovanja in šahovskega tekmovanja za mesto Ljubljana.

Poleg tega so skoraj vsi PO sodelovali na občinskem prometnem tekmovanju, najbolje plasirani pa še na področnem in republiškem prometnem tekmovanju.

Naši pionirji so s svojimi stvaritvami sodelovali na zvezni prireditvi „Mali Groharjevi slikarski koloniji“ v Škofji Loki, na srečanju lutkarjev

v Ribnici, srečanju zgodovinarjev v Titogradu, srečanju pionirjev v Lendavi, na pohodu po Titovem rojstnem kraju itd.

Z drugim pogojem tekmovanja smo hoteli vzbuditi pionirske odrede k humanim, zbiralnim in delovnim akcijam. Tudi tu smo preseglili pogoje. V zbiralni akciji za novo osnovno šolo v Cerknem si je šest naših PO (Oskar Kovačič, Vrhovci, Ig, Vič, Horjul in Brezovica) pridobilo posebna priznanja oziroma „diplome“ pokroviteljskega odbora. V mesecu novembru so pionirji sodelovali v solidarnostni akciji za pomoč otrokom Vietnamu. To akcijo bodo še nadaljevali. Zbirali so tudi učbenice, knjige, oblačila in denar za prizadete otroke v Prekmurju, Halozah in na Kozjanskem. Izdelovali so krmilnice za ptice ter skrbeli za krmjenje in zaščito ptic pozimi. Pomagali so starim in bolnim osebam, zbirali so sredstva in papir za slepe sovrstnike ter skrbeli za spomenike in grobove iz NOB. Pionirji so se izkazali pri urejanju šolske okolice, pri gradnji igrišč ter v vseh akcijah RK.

Vsak pionirski odred, ki se je prijavil k tekmovanju za znak „Tisoč radosti“, je tudi sodeloval v eni od velikih, množičnih nagradnih akcij Pionirskega lista: „Smejte in igrajte se z nami“ ali v „Veseli šoli“. S tem so izpolnili tretji pogoj tekmovanja. „Slovesno praznovanje 30-letnice Zveze pionirjev“ je bil četrti pogoj tekmovanja za znak. Vsaka akcija in vsaka pionirska prireditev je bila v tem letu posvečena praznovanju te pomembne obletnice.

Pionirski odredi so skozi vse 1. 1972- zbirali gradivo, da bi ugotovili, kako se je razvijala pionirska organizacija v njihovem šolskem okolju v času med vojno in po vojni. Gradivo bo razstavljeno ob zaključku tekmovanja – 27. decembra – v šolah.

Da bi seznanili starše in širšo javnost z delovanjem pionirske organizacije, je občinska ZPM organizirala Kviz oddajo, kjer so se pionirji pomerili v znanju iz dela pionirske organizacije ter njene samouprave, iz zgodovinskih dogodkov NOB v naši občini in v poznavanju literature priznanih mladinskih pisateljev in pesnikov.

NAŠA KOMUNA

Glasilo občinske konference SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. Izdaja mesečno. Urejata izdajatelj-ski svet – častni predsednik dr. Josip Vidmar – in uredniški odbor: Milovan Dimitrić, ing. Alojz Habjan, Slavo Kobe, Bine Lenaršič in Sandi Sitar (glavni in odgovorni urednik). Uredništvo in uprava Ljubljana, Trg MDB 7/I, tel. 20-728, tekoči račun SDK 50103-678-51173. Rokopisov ne vračamo. Tiska Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani.

PREKLIC!

Preključem izrečene besede zoper P. P., Iška vas
Platnar F., Kot.

NAGRAJENI SPIS Z NATEČAJA ZRVS „MALČI BELIČ“ IN „MILAN ČESNIK“ NA OSNOVNI ŠOLI VIČ

Jugoslovanska ljudska armada

Brez JLA si ne bi mogli predstavljati obrambe naše domovine. Kdo naj jo brani pogumneje pred napadalci, željnimi tuje zemlje, če ne ti mladi fantje, ki jih z 18 leti pokličejo k vojakom? Kdo bi se srčneje boril zanj kot oni, ki so se tu rodili in na njenih tleh zrasti in močje?

In prav v tem je pomen JLA. Pripraviti nove, mlade vojsake, da bodo vsak hip pripravljeni odbiti napad in bodo znali prijeti za puško, če bo treba.

Danes je naša JLA najsodobnejše opremljena. Po Jadranskem morju plovejo naše vojne ladje in podmornice. Po sinjem nebu krožijo letala z zvezdo na krilih, po cestah vozijo naši džipi, v garažah stojijo tanki. V 20. stoletju se naša vojska ne bi mogla upirati sovražniku z orožjem, s kakršnim so nam priborili svobodo naši partizani. Njihovo orožje, proti do zob oboroženim Nemcem, je bilo pogum in ne letala, podmornice in avtomatske puške. Ko so spale vse gozdne živali, so v mrazu in snegu slabo oblečeni in lačni stopali po gorskih stezah, kamor se zverji redko zaidejo. Počem jim je vlivala pogum in s slogo so premagovali ovire, ki so terjale nadčloveške napore. Tovarištvo se je kazalo na vsakem koraku in zmagali so v težkih borbah, čeprav je bil sovražnik v premoči. Žrtve so bile ogromne, vsaka pod zemljo je bila prepojena s krvjo. Padali so junaki, nedolžni otroci, starci in ne-močne žene. A narod ni klonil. Vse te strahote so v partizanih krepile pogum in željo po zmagi. V teh štirih letih groze je mali pogumni narod z ljubeznijo do domovine zmagal nad fašizmom. V letu 1945 se je začela graditi Socialistična federativna republika Jugoslavija, nova, pravičnejša država, za kar se imamo zahvaliti samo JLA.

Ponosna sem, da lahko rečem: „Naša armada nima naloge napadati tuje dežele, pač pa vedno in ob vsakem času braniti našo malo, ljubljeno domovino!“

Napisala DARIS IRENA, 8. a
Osnovna šola Ljubljana-Vič

30. obletnici Zveze pionirjev je bil posvečen tudi „Zbor slovenskih pionirjev“ na Kureščku, ki ga je organizirala naša občina. Tega zbora se je udeležilo prek 2.000 pionirjev. Tu so všteti tudi pionirji iz drugih občin Slovenije in republik, ki so bili dva dni gostje naših pionirjev.

Jugoslovanske pionirske igre „Tisoč radosti“ (in tekmovanje za znak „Tisoč radosti“) so bile zaključene 27. decembra na svečanih proslavah 30. obletnice obstoja Zveze pionirjev. Z odločbo republiškega sekretarja za prosveto in kulturo je ta dan pouka prost dan in namenjen izključno temu pionirskemu praznovanju.

Ob tej priliki je predstavnik Zveze prijateljev mladine podelil pionirskim odredom znak „Tisoč radosti“, „diplome“ pokroviteljskega odbora za postavitev osnovne šole – spomenika narodnoosvobodilnega boja – v Cerknem, priznanja ob 10-letnici Kurirčkove pošte, priznanja in knjižne nagrade mentorjem PO ter občinska priznanja zaslužnim članom društev prijateljev mladine, prosvetnim delavcem in drugim, ki so se posebej izkazali na področju vzgoje in skrbi za mlade, doraščajočega človeka.

Z Jugoslovanskimi pionirskimi igrami pa smo prikazali le del dejavnosti pionirske organizacije. Ne smemo prezreti tekmovanja za „bratno značko“, ki je razširjena v naših PO že več let, množičnega pohoda naših pionirjev „Po poteh spominov in tovarištva ob žici okupirane Ljubljane“ itd.

Ne smemo prezreti pionirske samouprave, slovesnega sprejema cici-banov v pionirsko organizacijo in pionirjev v mladinsko organizacijo, odrednih konferenc ter raznih pionirskih prireditev in proslav, ki tečejo organizirano po pionirskem koledarju ter po občinskih in odrednih programih.

Prvi koraki v svet, v katerega vstopajo naši najmlajši, so najpomembnejši za otrokovo pravilno rast. Zato naše šole – pod mentorstvom DPM oziroma ZPM – vedno bolj vključujejo vzgojno delo v izobraževalni proces šole. Tako so šole prvenstveno tiste, ki skrbijo za pravilno socialistično vzgojo in za zdrav ter nemoten duševni, moralni in telesni razvoj naše doraščajoče mladine. Toda ob večji pomoči in sodelovanju staršev, ob še večji podpori in razumevanju političnih, oblastvenih in drugih forumov za probleme in vzgojo otrok – ter ob še večji angažiranosti posameznikov – bi lahko na tem področju dela z mladino dosegli še boljše rezultate, kot jih dosegamo sedaj.

SLAVA PRIJATELJ

30-letnico pionirske organizacije so svečano proslavili vsi pionirski odredi v naši občini. Tako tudi na osnovni šoli Bičevje, kjer je naš fotoreporter France Modic takole ujel skupino pionirjev pri izvajanju recitala

OBČNI ZBOR BORCEV ZB „MILAN ČESNIK“

Sprejeli delovni načrt

Polno zasedena dvorana občinske skupščine Vič je dokaz, da se člani borčevske organizacije zavedajo, da skupno obravnavajo probleme, ki zadevajo vsakega občana v današnji borbi za ureditev gospodarskih in socialnih odnosov človeka do človeka. Leta 1972 je preteklo 25 let od ustanovitve Zveze borcev, ko so bili tovarištvo, enotnost in sloga med jugoslovanskimi narodi glavni čimbeniki, ki so pripeljali zmagovalce v osvobodeno domovino in ki članom borčevske organizacije tudi danes pomagajo pri razvoju težko doma in na tujem. Na zboru zbrani člani ZB so sprejeli v svoj budoči akcijski program sklep, da bodo tudi v bodoče ostali zvesti načelom OF, ki ne dovoli počitka, marveč nalaga nenehni boj za napred, boj proti razrednemu sovražniku in proti porajajočemu se neo fašizmu v nekaterih naših sosednjih državah.

Naloga članov ZB, katerih je v Jugoslaviji nad milijon, organiziranih v približno 7.000 krajevnih združenjih, je že bila doslej in bo ostala tudi v bodoče, da usklajujejo svoja stališča s politiko ZKJ in da mobilizirajo vse napredne ljudi k izvajanju nalog, obveznih za vsakega državljan v Jugoslaviji. Na zboru so oče-

nili zunanjepolitični položaj, prišli so do zaključka, da je naša zunanja politika proti nasilju kjerkoli nad komerkoli ter neovmešanje v notranje zadeve samostojnih držav. Sočasno pa moramo biti pripravljeni braniti to, kar je našega. Zaradi tega je pomembno sodelovanje članov ZB z vsemi telesi narodne obrambe, pri akcijah vseljidskega odpora in pri delu krajevne civilne zaštite.

Na zboru so razpravljali o vprašanju mladine in odnosa starejših do nje. Pomagati moramo pri politični vzgoji mladine ter je bilo sklenjeno, da je treba to vprašanje reševati ob tesnem sodelovanju na relaciji: mladina – šola – družbenopolitične organizacije.

Združenje borcev „Milan Česnik“ šteje 402 člana, od teh 180 članic in 222 članov; starostna doba je: 48 % od 60 do 70 let, 12 % pa je že doseglo starost nad 70 let; v zadnjih dveh letih je umrlo 17 članov.

Iz poročila je razvidno obširno delo članov ZB pri organizaciji raznih proslav, pri sodelovanju s pionirskim odredom „Milan Česnik“ na osnovni šoli Vič, pri izletih in kraje partizanskih borb itd. Člani odbora so tudi skrbeli za socialne, zdravstvene in stanovanjske zadeve članov borčevske organizacije. Za bodočo dveletno mandatno dobo je bil izvoljen nov 15-članski odbor s predsednikom Ljubom Tipličem na čelu.

Soglasno je bil sprejet obširen plan dela za leto 1973 in 1974. V prvem delu zavezuje članstvo ZB k podpiranju vseh akcij pri reševanju političnih, gospodarskih in socialnih problemov v Sloveniji in sicer tudi v Jugoslaviji, nalaga članom točnost v vprašanih vseljidske obrambe. Naloga članov in odbora pa je, da skrbijo za pravilno politično izobrazbo mladine, da prenašajo mladini našo narodnoosvobodilno borbo v živi besedi in v tovariškem odnosu ter da pomagajo pedagoškemu kadru pri pravilnem usmerjanju šolske mladine v zavedne državljane socialistične države Jugoslavije. Določen je bil program prireditev (Dan žena, 27. april, kurirčkova pošta, srečanje internirancev, izlet mladine na Podlubej, izlet 4. julija, „Česnikov dan“ v osnovni šoli Vič, proslava 29. novembra).

Občni zbor je bil zaključen v zadovoljstvo navzočih, da so se zopet sešli borci iz NOB, da so govorili o opravljenem delu in da so si svesti vloge borčevske organizacije postavili dveletni akcijski program v trdni zavesti, da ga je treba izvršiti.

LJUBO TIPLIČ
ZB „Milan Česnik“

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA OK SZDL

Naša komuna v smeri 14-dnevnika

10. januarja je bila seja izvršnega odbora občinske konference SZDL. Dnevni red je bil izrazito delaven. Del seje je veljal pripravi na sejo občinske konference, ki bo v začetku februarja razpravljala o delovnem programu za letošnje leto.

Točka razno je bila enakovredna ostalim, saj je bilo treba v tem okviru rešiti mnoge pomembne tekoče probleme. Navzoči so se zavzeli, da naj se na predsedniško mesto kulturne skupnosti Ljubljana kandidira takšnega človeka, ki bo enakovredno zastopal vsa področja kulture, včlovešnji najbolj množični in amaterizem. Mesto predsednika skupščine mesta Ljubljane pa naj ob predvidenem izpraznjenju zasede gospodarstvenik. SZDL mora odigrati v bližnjih kadrovskih spremembah in pripravah na volitve svoje temeljno nalogo, zato v teh stvareh tudi ni mogoče mimo SZDL. O tem bo spregovoril tudi bližnji politični aktiv občine, na katerem bo govorila o rekonstrukciji vodstva mladinske organizacije v občini in o konstrukciji sindikalne organizacije na tem nivoju. Člani izvršnega odbora so prav tako načeli razpravo o tem, kje naj bo letošnji občinski praznik. Eden izmed predlogov je Turjak. V iniciativni odbor za usta-

BORCEM NI VSEENO, KDO IN KAKO VZGAJA NAŠO MLADINO

Člani zveze borcev Vrhovci Brdo-Vič so na letnem občnem zboru podprli prizadevanja uresničevanje pisma tovariša Tita in CK ZKJ in se bodo ločno zavzemali za odpravljanje socialnih razlik in za stabilizacijo gospodarsko politiko.

Organizacija ZB NOV je v zadnjih letih realizirala velike naloge na področju materialne in stanovanjske skrbi za borce, saj so v glavnem ti problemi našeni, pa čeprav šele po 25 letih. Ostala pa je širša, človeška skrb za počutje borcev in dolg mladega rodu. Poudarili so, da jim ni vseeno, kdo in kako vzgaja in usmerja našo mladino v zadnjih letih je v šolah, v tisti bledele revolucionarna tradicija iz NOB, v vzgojo mladih pa so vrinili tudi nazori, ki so škodovali vplivali na življenje mlade. Vzgoja mladega rodu mora biti neti na socialistični usmeritvi, pri tem pa je treba bolj upoštevati preteklo zgodovino NOB. Organizacija združenih borcev NOB bo pripravila skupaj z drugimi organizacijami širši program, ki bo predvsem namenjen delu z mladimi.

ANGELCA ŽIBER

Novi prostori za KS Trnovo

V slavnostnem vzdušju je bila 12. v spodnji etaži TVD Partizan Trnovo otvoritev na novo urejeni prostorov Krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij. Prejšnji prostori na Opekarski ulici so bili premajhni in neprimerni novih pa bo mogoče bolje ustrezne dejavnosti, v dvorani bodo možne tudi razne prireditve, seminarji, zbori in sestanki.

Otvoritev na pragu novega leta je bila povezana s prisočno vesnostjo, na katero so bili vabljivi medvojni aktivisti, njimi smo opazili tudi Franci Movca-Zigo, enega prvih nazorov vstaje in enega prvih sekretarjev partijskega rajonskega komiteja, Cilko Prešeren-Maršič, sekretar partijske organizacije Trnovo pred 30 leti, Iva Skok, medvojnega sekretarja partijske organizacije Trnovo, in mnoga druga. Po govoru predsednika jeve organizacije SZDL Toma Crniva-Tomiča (med vojno sekretar partijske organizacije v vojski referent rajona Rudnik) so s kulturnim spopadom nastopili učenci tamkajšnje osnovne šole, sledilo pa je tovariško srečanje vseh udeležencev. Zabeležili smo tudi predlog, da se v KS Trnovo miraj rajonski odbor medvojnih aktivistov in so v ta namen že imenovali iniciativni odbor.

Seminar za vodstva ZKS

Idejnopolitično usposabljanje munistov, posebej se vodstev nizačij ZKS je v sedanjem trenutku ena najpomembnejših nalog ZKS komunistov. Za uresničevanje te loge je komite občinske konference ZKS Ljubljana Vič-Rudnik v sodelovanju z delavsko univerzo „B. Kidrič“ pripravil za člane komite sekretarje organizacij ZKS ter predsednike komisij in aktivov pri obški konferenci ZKS dvodnevni minar o aktualnih temah na družbenopolitičnega življenja so: Naloge komunistov pri ničevanju ustavnih dopolnil, blemi v gospodarstvu, kako gotoviti aktivno delo v Zvezi munistov ipd.

Seminar bo konec tega tedna njem pa bodo predavali znani ljubljanski družbenopolitični delavci.

IZ RAZGOVORA S PODPRESEDNIKOM SOB
STANETOM VIRTICEM

Spreminjamo družbeno klimo

Stabilizacijska politika danes
vsekakor ne pomeni samo od-
pravljanje anomalij v našem go-
spodarstvu ampak je v pre-
cejšnji meri udeležena tudi v
samem političnem življenju
naše samoupravne družbe. O
prvi plati in prizadevanjih na
ekonomskih področjih je sle-
diti dan moč slišati veliko be-
sed in že tudi konkretnih akcij
precej v „pogonu“, zato smo
razgovor namenili drugi
strani stabilizacijskih priza-
devanj v samem političnem živ-
ljenju. Tokrat smo za našega so-
govornika izbrali Staneta Vir-
tica – podpredsednika občin-
ske skupščine.

NAŠA KOMUNA: Kako bi označili to drugo plat stabilizacijskih priza-
devanj, saj gre za neke vrste politično akcijo, mar ne?

STANE VRTIČ: „Gledano prav z vidika politične akcije, moram takoj
poudariti, da gre v tem primeru za nek dialektični odnos med samo eko-
nomijo in politiko. Napredek v prizadevanjih na ekonomskem področju, v
tem primeru stabilizacijskih, je nedvomno prvi in lahko bi celo rekli edini
ogoj za samo politično stabilizacijo. Slednja pa se oblikuje s samo ideolo-
sko politično razjasnitvijo pojavov in seveda stremeljenju za pravičnejše na-
rajanje po delu.“

NAŠA KOMUNA: Kaj pomeni politična stabilizacija v samoupravnem
družbenem sistemu?

STANE VRTIČ: „Politična stabilizacija v samoupravnem sistemu po-
meni odstranjevanje vseh tehnokratskih in birokratskih teženj, ali bolje po-
vedano nosilcev teh teženj. Po drugi strani pa pomeni to ustvarjanje pogojev
za drugačno družbeno klimo. Gre za premagovanje deloma konservativnih in
marksističnih pojavov, ki se kot vsebina sistema zoperstavljajo splošnemu člo-
veškemu faktorju.“

NAŠA KOMUNA: Kaj konkretno zadeva ta politična stabilizacija?

STANE VRTIČ: „Gre predvsem za organiziranost, za odgovornost in
poslednost vseh političnih sil, za tekoče preverjanje uresničevanja stališč in
predvsem v praksi, skratka za odpravo protislovij. Sigurno pa je v ospredju
predvsem individualna odgovornost, vsak naj bi torej imel pred seboj zrcalo,
ki vse vidi in pove.“

NAŠA KOMUNA: Poraja se torej vprašanje lastnega spoznanja?

STANE VRTIČ: „To lastno spoznanje, ki se poraja in za čigar anga-
žiranje gre, izgrajuje zavestno usmerjanje človeka. Vendar brez izobraževanja
ne gre. Tu mislim predvsem na marksistično izobraževanje v pravem pomenu
besede. Do izvirnosti pravega marksističnega mišljenja pa mora voditi osebno
prizadevanje. Vulgarno pojmovanje ga izkrivlja. Seveda pa ob tem ne smemo
zabiti, da si brez vsestranskega, strokovnega izobraževanja tudi ne mo-
mo zamisljati napredka naših proizvodnih sil.“

NAŠA KOMUNA: Če se povrnemo sedaj na prizadevanja stabilizacijske
politike, bi nas nedvomno močno zanimalo, kakšna tovrstna prizadevanja so
ka pazna na območju občine?

STANE VRTIČ: „Kot je znano so v tem obdobju družbenopolitične
organizacije v naši občini, občinska skupščina in pa seveda občinski komite
izdelale svoje akcijske programe. Prav iz vsebine teh akcijskih programov
moč ugotoviti, da se že ustvarja in se je že tudi ustvarilo prepričanje, da je
potrebno nadaljnje delo potrebno izpolniti predvsem dva pogoja. Prvič, potrebno je
osposobiti nek nov stil pristopa in dela na vseh področjih gospodarsko druž-
benega delovanja in življenja. Moram reči, da tu že prevladuje spoznanje, da
brez individualne politične sile in skupne organizirane konkretne akcije spre-
jeto nalog ne bo moč izvršiti. To vzdruže nekakšnega samozadovoljstva je že
moč občutiti v vseh sredinah družbenega življenja. Drugič pa je tu pre-
pričanje, ki jasno dokazuje, da se samo po sebi ne more nič urediti, da je v
naši samoupravni družbi za to potrebno angažiranje vseh subjektivnih in
političnih sil v skupnem reševanju nalog.“

NAŠA KOMUNA: Morda še nekaj besed o konkretnem izvajanju?

STANE VRTIČ: „Vsekakor je eno pomembnih področij politične sta-
bilizacije odpravljanje neupravičenega bogatenja. Komisija, ki se je formirala
v občinski skupščini, dela nepretrgoma. Sprejema določene predloge v
zvezi s posameznimi primeri. Njeno delo je učinkovito, kar pričajo tudi prvi
rezultati. Moram pripomniti, da tu ne gre za neko preganjanje občanov, kot
ponekod slišati, pač pa za to, da povrnemo vse nepravilnosti, ki izhajajo iz
socialne diferenciacije, v neko okrilje zakonskega reševanja. Občanu mora
biti vrnjeno zaupanje in pravno in če hočete tudi socialno sigurnost. Torej gre
za neko sistemsko reševanje.“

JANJA DOMITROVIČ

S SKUPŠČINSKE SEJE

Davki in premoženje

Osrednja razprava zadnje skup-
ščinske seje v letu 72 je bila posve-
čena obravnavi dveh poročil: poro-
čila o petletnem izvajanju davčne
politike v občini in prvega poročila
komisije za ugotavljanje izvora pre-
moženja občanov.

Iz izčrpnega poročila davčne
službe za obdobje zadnjih petih let
so razvidni precejšnji premiki v nje-
nem delu kot tudi prizadevanja za še
večjo učinkovitost pri izvajanju
davčne politike v občini. Iz poročila
pa je še moč razbrati težave, ki se že
več let pojavljajo kot neresen pro-
blem same davčne službe. Pri tem
ne gre za težave, ki bi bile značilne
samo za našo viško davčno službo,
pač pa za splošno znane težave pri
zaposlovanju ustreznih kadrov.
Kljub številnim razpisom so še ved-
no opazne precejšnje vrzeli v kadro-
vanju, kar nedvomno močno vpliva
na samo delo in uspešnost davčne
uprave. Odborniki so soglasno pod-
prli predlog o intenzivnejši usmeritvi
prizadevanj prav na področje kadro-
vanja v tej občinski službi v nasled-
njem obdobju. Ob obilici dela in že
omenjeni nezadostni in neustrezni

kadrovski zasedbi delovnih mest pa
je tudi sedanja obdelava podatkov
vse prej kot sodobna. Zato je raz-
mišljanje o prehodu na elektronsko
obdelavo podatkov povsem na me-
stu. Le tako bo davčna služba v svo-
jih prizadevanjih na vseh področjih
svojega delovanja uspešnejša in ver-
jetno bo tudi manj kritik, ki so prav
zaradi nepoznavanja pereče proble-
matike tako nemalokrat verjetno
tudi neupravičene.

Občinska komisija za ugotavl-
janje izvora premoženja, ki je bila
pri občinski skupščini ustanovljena
lansko leto, je na tej seji podala svo-
je prvo poročilo. Delo te komisije,
ki je v začetku naletela na precejšnje
težave, saj še vedno ni povsem na-
tanjeno določena metodologija nje-
nega dela, je bilo za začetek uspeš-
no. Do sedaj je komisija rešila do-
končno že en primer, sprožen je tren-
utno postopek proti dvema obča-
noma, dva primera pa je odstopila
drugim občanom. Komisija tesno so-
deluje pri svojem delu z davčno
upravo, upravo javne varnosti, jav-
nim tožilstvom in krajevnimi skup-
nostmi. Prav zaradi sistematično vo-
denega dela, ki mora biti opravljeno
dosledno in utemeljeno, se končni
rezultati komisije pojavijo lahko še
v nekem daljšem obdobju.

J. D.

RAZPIS

Uredništvo Naše komune
išče tajnico za redno zapo-
slovanje in polni delovni čas.
Nagajevanje po družbenem
sporazumu, zaželena srednja
izobrazba in znanje stroje-
pisja. Kandidatke naj se
oglasijo osebno v uredništvu,
Trg MDB 7 (občinska stav-
ba) ali po telefonu 20-728.
— Razpis velja do zasedbe
delovnega mesta.

ANDREJ ARKO PIŠE IZ BEOGRADA

Velike ali majhne KS?

Naš zvesti dopisnik Andrej Arko, novinar
Dela, je na novem službenem mestu:
dopisuje iz Beograda. V uredništvu Naše
komune smo mnenja, da bi od tam tudi
nam lahko poslal zanimive prispevke,
deloma o tem, kako komunicirata glavni
mesti Jugoslavije in Slovenije in se posebej
naša občina, deloma pa o organiziranosti,
življenju in rasti Beograda — nam v primer-
javo. Tokrat objavljamo prvi Arkov pri-
spevek te vrste.

V Beogradu in primestnih naseljih je 250 krajevnih skupnosti,
med katerimi so nekatere pravcarata mesteca z 20 tisoč prebivalci.
Izjeme jih štejejo celo do 30 tisoč! Po drugi strani pa je v pre-
stolnici več kot 30 „družinskih“ krajevnih skupnosti, ki imajo
celo manj kot tisoč prebivalcev.

Zaradi tolikšnih nesporazmerij se v Beogradu sprašujejo, kaj
sploh je krajevna skupnost kot krajevna organizacija, kot urba-
niistična celota in kot del občinskega območja. Pojavljajo se
mnenja, da so za samoupravno in dobro organiziranost v velikih
krajevnih skupnostih manjše možnosti. To naj bi zlasti veljalo za
nova satelitska naselja okoli Beograda, ki so pravzaprav ene same
velike spalnice in kjer ni nikakršnega družbenega ali kulturnega
dogajanja.

Po drugi strani pa recimo predstavniki voždovskih krajevnih
skupnosti (kjer so organizacije s 15 tisoč prebivalci, na primer
naselje Braća Jerković) trdijo, da so velike krajevne skupnosti
dobra rešitev in da so jim potrebne le bolj organizirane profe-
sionalne službe.

Zanimivo je, da so pa v Zemunu proti velikim krajevnim skup-
nostim. Menijo, da bi to pomenilo, kot da bi skušali iz njih na-
rediti nove organe oblasti, od predsednikov teh skupnosti pa
predsednike občin v malem. Razen tega se postavlja vprašanje, ali
lahko 20 tisoč ljudi pride do besede in odloča o komunalnih
težavah, stanarinah, zemljiških prispevkih in drugem.

Zato naj bi v prihodnje ustanovili ravno toliko velike krajevne
skupnosti, da bi se vsi prebivalci v njih poznali med sabo in v
katerih bi bila vsaka težava skupna. Takrat bodo sestanki kratki,
na njih pa bodo sprejemali odločitve v splošno zadovoljstvo.

V Beogradu pogosto navajajo primere podeželskih krajevnih
skupnosti, ki prav zato dobro uspevajo, ker se ljudje med sabo
dobro poznajo. S samoprispevkom in prostovoljnim delom skup-
no gradijo vodovode, ceste, ali napeljujejo elektriko. V mestnih
krajevnih skupnostih pa je drugače. Tu so stanovalci preveč
lenobni in čakajo, da jim komunalne naprave drugi urejajo in za
to tudi poiščejo denar.

Toda kaj pomeni, če se ljudje med sabo poznajo, naj pove tale
primer iz krajevne skupnosti Resnik izven Beograda. Tu so morali
celo dijaško kuhinjo spremeniti v učilnico, pa jih kljub temu niso
upoštevali pri dodeljevanju denarja za gradnjo nove šole. Ko pa je
bil nekega dne prekinjen avtobusni promet z Beogradom, je malo
manjkalo, da niso delavci in dijaki razbili pisarne resniške kra-
jevne skupnosti. Težko je predsedniku krajevne skupnosti, kadar
ga vsi in preveč poznajo...

Zanimivo je, da so nasploh v Srbiji krajevne skupnosti na po-
deželju daleč bolj „marljive“ od tistih po mestih, zlasti v Beo-
gradu. Sicer pa je podobno tudi v Sloveniji, kjer je na primer v
velikih mestih treba v propagando za samoprispevek vključiti celo
vojsko ljudi, pa je uspeh nazadnje še vedno bolj kilav, medtem pa
si krajevne skupnosti na podeželskih (beri: revnejših) območjih že
dolgo uspešno in brez pomislekov pomagajo s samoprispevki.

Kaže, da se v Beogradu vendarle ne bodo mogli zediniti okoli
velikosti posameznih krajevnih skupnosti. Ko je SZDL pred tedni
sklicala posvetovanje s predsedniki beograjskih krajevnih skup-
nosti, je bilo videti, da se bodo tudi odslej krajevne skupnosti
same zase odločale, ali se bodo združevale v večje, ali cepile v
manjše. Glavno je, da takšni posegi ne bodo umetno izvedeni in
administrativni, so poudarili.

Beograjskim krajevnim skupnostim v zagovor pa je vendarle
treba še povedati, da zelo zavzeto sodelujejo v tradicionalnem
vsakoletnem tekmovanju za najbolj urejeno in najbolj snažno kra-
jevno skupnost. Preteklo leto je v tem tekmovanju sodelovalo
vseh 250 krajevnih skupnosti iz 14 beograjskih občin. V občini
Zemun je na primer sodelovalo več kot 75 tisoč ljudi, v občini
Čukarica blizu 35 tisoč, kar je že 20 tisoč ljudi več kot pred-
lanskim. Najvišja priznanja in denarne nagrade je dobilo deset
krajevnih skupnosti. Prva je bila KS Ivan Milutinović iz občine
Palilula, druga Proleter iz Čukarice, vse tretje nagrade pa sta
pobrli sedma KS iz Zemuna in dvanaesta KS iz Voždovca.
Takšna tekmovanja so nenehna in nepriljudna spodbuda za lepši
in bolj urejen videz mesta.

A. A.

Iz delovnih organizacij

Plutal, Celovska 32

V letu 1972 80 milijonov let-
nega dohodka, plan presežen za
6 %. Načrt za leto 1973: prehod
na klasificiranje izdelkov kovin-
ske galanterije. V pripravi je
tudi ustanovitev temeljne orga-
nizacije združenega dela.

ANGORA, Emonska 2

V lanskem letu dohodka 20
milijonov, nekoliko pod planom
(95 %). Nova spomladanska ko-
lekcija že dana v promet. No-
vosti vsako leto pomladi in je-
seni. Cene v letu 1973 z ozirom
na leto 1972 povečane pri spo-
mladanski kolekciji za 4 do 5 %.
Razmišljajo o integraciji z neka-
terimi sorodnimi podjetji, da bi
ustanovili poslovno združenje
„Slovenski trikotarjerji“.

KOLINSKA, (tovarna hranil), Šmartinska 30

V letu 1972 so imeli dohodka
49 milijonov. Plan 91 %. Po
uspešnem referendumu usta-
novljena TOZD „Skupnost ži-
vilске industrije“ (Talis Pivo

Laško, Kolinska in Pivovarna
Union). Vsaka delovna orga-
nizacija je sicer samostojna,
skupno sodelovanje na področju
nabav, investicij, prodaje.

V letošnjem letu niso predvi-
deni novi izdelki v obratih Vino-
cet in Pez.

IGO, Trnovski pristan 8

Lanskoletni dohodek 6 mili-
jard 100 milijonov S-din ali 7 %
več kakor leta 1971.

Otvoritev nove proizvodne
hale na Viču bo predvidoma
proti koncu leta 1973. Zaradi
predvidenih omejitev investicij v
turizem bodo izdelovali opremo
še naprej prvenstveno za hotele
itd., poiskali pa bodo koristnike
tudi izven turizma.

PEKARNA CENTER, Tržaška 90

V letu 1972 plan 30 milijonov
din, realizacija 30 milijonov
594.000 din, v letu 1973 plan
34 milijonov. V zvezi z ustanov-
ljanjem TOZD so sklenili, da
ustanove za celotno podjetje eno
organizacijo.

DUŠAN KOMAR

OB NEDAVNIH DOGODKIH V MLADINSKI ORGANIZACIJI

»Delo naj odloča o človekovem položaju v družbi«

Zapis z 2. seje OK ZMS Ljubljana Vič Rudnik

Občinska konferenca ZMS Ljub-
ljana Vič-Rudnik praznuje svoj ju-
bilej. Pred enim letom smo imeli

ustanovno sejo, ko smo sprejeli
delovni program, razdeljen na po-
samezne komisije. Kako in kaj smo
delali, kakšni so bili uspehi, kaj je
bilo pravilno in kakšne so bile na-
pake — vse to nam je pokazala anali-
za našega dela na letošnji konferenci
v decembru. Na vso srečo smo bili
sklepčni (kar se zadnje čase v ZM že
redko dogaja) in smo lahko pričeli z
delom. Na sejo konference so bili
razen članov OK povabljeni tudi
člani aktivna mladih komunistov.

Predsednik OK ZMS Bogdan Jur-
kovšek je poročal o delu v pre-
teklem obdobju in programu dela
do aprila 1973 leta. Omenil je, da
smo v tem času dosegli lepe uspehe,
prav tako pa tudi ne smemo preze-
ti nekatere pomanjkljivosti, ki smo
jih opazili med svojim delom. Poli-
tika reorganizacije MK ZMS kot
take in ustanavljanje OK ZMS se je
izkazalo uspešno, saj je bilo v krat-
kem obdobju ustanovljenih mnogo
novih aktivov. Razprave in nesog-
lasja ob vprašanju pristojnosti MK
ZMS in OK ZMS pa so gotovo ško-
dile mladini in so vodile k me-
lanholiji. V prihodnosti moramo
dati poudarek predvsem množičnim
akcijam, ki zajamejo večje število
mladine (kot je bila solidarnostna
akcija na Golo). Slaba točka pa je
tudi družbenopolitično uspo-
sabljanje tako vodilnih kadrov kot
mladincev v MA. Premalo po-
zornosti smo posvetili tudi specia-
liziranim občinskim organizacijam in
študentskim organizacijam. Premalo
premišljeno smo delali na področju
kadrovske politike.

V začetku mandata smo s po-
močjo OK ZK ustanovili aktiv mla-
dih komunistov, kasneje smo orga-
nizirali kviz „Obramba socialistične
Jugoslavije“, razprave o stanovanjski
problematiki mladih, o materialnem
položaju MA, samoprispevkih idr.

Poleti smo se udeležili mladinske
politične šole. Najpomembnejše
akcije so bile: razprava o težah 3.
konference ZKJ, referendum o
združitvi delavskega in kmečkega
zavarovanja, obiski članov sekre-
tariata MA v občini, pričetek akcije
1000 KS, 1000 aktivov (ZMS), usta-

limi DPO, v katerih imajo že tudi
svoje predstavnike. Še vedno pa so
problemi, ki ogrožajo tudi obstoj
aktivov: prostori, financiranje, uspo-
sabljanje vodstev in širšega kroga
mladih, uveljavljanje osebnih inte-
resov nekatere, kar povzroča nene-
dnost članov. Ob vsem tem pa
jim je zmanjkalo časa za družbeno-
politično usposabljanje. Prvi korak v
to smer je bil tridnevni seminar v
Portorožu. O nujnosti druž-
benopolitičnega usposabljanja in iz-
obraževanja mladine so tudi v času
razprav o težah za III. konferenco
ZKJ spregovorili mladinski aktivti.

Da pa bi delo OK bilo opaženo,
da bi bila o njem informirana širša
javnost in ne nazadnje, da bi vzpo-
budili MA k še večji dejavnosti, smo
sklenili od januarja do maja meseca
organizirati „Vičiado“. Predlog pra-
vilnika je razložil Iztok Trček, po-
buditelj tekmovanja MA v OK ZMS
Ljubljana Vič-Rudnik.

V času „vičiade“ bi ocenjevali
celotno dejavnost MA od kulturnih
do športnih prireditvev. Način oce-
njevanja je različen za tekmovanja,
predavanja, za izpolnjene kartončke
sončne ure, športnega trima, za ude-
ležbo na sejah, sestankih, konfe-
rencah, seminarjih. Zaključna
prireditev bo dvodnevno taborjenje
v bližini Ljubljane. Aktivti bodo
imeli možnost, da si priborijo še
zadnje točke na partizanskem orien-
tacijsko-taktičnem pohodu in v kul-
turnem programu ob tabornem
ognju.

V poročilu o delu komisije za
kulturo sem opozorila na nepravil-
nosti, ki pa so posledica predvsem
premajhnega angažiranja v MA
aktivih.

Aktiv mladih komunistov, kate-
rega sekretar je Franci Zalar, je v
svojem programu poudaril predvsem
družbenopolitično usposabljanje. V
prvih mesecih 1973 bodo orga-
nizirali politično šolo za mlade
komuniste in nekatere člane ZM. O
vlogi in delu komisije za DEO je
spregovoril Vinko Bilič. Prebral je
tudi zapisnik o zadnji seji komisije
za DEO, na kateri so tov. Bogdanu
Jurkovšku in tov. Janezu Starmanu

novitev komisije za SLO, seminar za
MA v KS v Portorožu in seminar ko-
misije za kulturo v Ljubljani.

V prihodnje bomo skušali za-
mujeno nadoknaditi, pravočasne ka-
drovske priprave na novo mandatno
obdobje, reševanje stanovanjske pro-
blematike mladih v DEO, pro-
blemska konferenca mladih v kme-
tjstvu, javna razprava o drugi fazi
ustavnih sprememb v MA, priprave
na IX. kongres ZMS in IX. kongres
ZMJ, priprave na volilno konfe-
renco, organiziranje solidarnostnih
akcij in drugo.

Po sprejetju programa je poročala
o delu komisije za MA v KS pre-
sednica Strajn Vesna. Ocenila je sta-
nje v MA, pred letom dni, ko so na
terenu obstajali le 4 MA, danes pa
jih je 15. Številni aktivti so že tako
močno organizirani, da se samo-
iniciativno dogovarjajo s KS in osta-

izrekli nezaupnico. Ker so
nezaupnico izrekli tudi nekateri MA
tovarni, sta tovariša odstopila s funk-
cije predsednika in sekretarja OK
ZMS Ljubljana Vič-Rudnik. Njuno
delo prevzame do volilne konfe-
rence v februarju predsedstvo pod
vodstvom Francija Zalarja.

Upajmo, da bo novo vodstvo
uspešno realizirati naloge in odpraviti
napake, na katere je v začetku opo-
zoril Bogdan Jurkovšek in da bo
draga izkušnja le obogatila in po-
spešila naše delo, ne pa ga zavrla ali
povzročila celo razkroj.

Tedaj bomo lahko tudi govorili o
uspehu ali neuspehu konference, o
koristnosti ali nekoristnosti našega
delovanja. Prepričani pa sem, da
bomo zmagali in pokazali, da smo
mladi vredni zaupanja in odgo-
vornosti, ki nam jih nalaga družba.

VESNA DVORNIK

NOVA KVALITETA

ADUT

ILIRIJA

**rajinjša zaščita
parketa in
nočnejši sijaj**

IZ NAŠIH KRAJEV

UREDITEV POKLJUKARJEVE CESTE

Prebivalci Pokljukarjeve (pa tudi drugih) ulic resno vprašujejo, kdaj bo asfaltirana njihova ulica. Tod namreč dograjujejo novo naselje, nujen pa je tudi normalen dohod k samopostrežni trgovini ter povezava Viča s cesto na Brdo.

KALNA VODA

Na Viču so se znašle 3 hiše brez vode. Le-te so imele doslej vodnjake, ki pa niso uporabni več. Zaradi večjega izkoriščanja ilovnatih plasti Ljubljanskih opekarn so vodni izviri za te vodnjake deloma usahnili, deloma pa je postala voda tako slaba, da ni več uporabna. Za rešitev tega vodnega problema je KS Vič pripravljena dati cca 300.000 SD, 500.000 SD Ljubljanske opekarnice, deloma pa interesi sami. Nihče pa še ne ve, kje bi dobili preostanek sredstev.

IGRIŠČE NA VIČU!?

Mladina na področju KS Vič bi se rada športno udeleževala, a za to nima niti primernega družabnega prostora, niti mesta, kjer bi se lahko ukvarjala s športom. Dasiravno so nekateri prebivalci zbrali za igrišče 250.000 SD, da je dala skupščina 500.000 SD in, da je pripravljena pomagati tudi mladina sama, igrišča ne morejo narediti. Vzrok za to leži med drugim tudi v tem, da je prostor, kjer naj bi bilo igrišče, razkopen, dela pa ovira tudi deževje. Upajmo, da bomo uspeli narediti kaj še letos. Vedo, da na športno igrišče čaka vsaj 250 otrok.

PODVOZ – POSLEDICE

Asfaltni trak od Viške ceste proti novemu podvozu v Rožni dolini je položen. Toda bolj ko se bliža dan „iztoritve“, bolj so občani zaskrbljeni. Železniška zapornica na Viški cesti se bo zaprla in ves avtomobilski, kolesarski in peš promet se bo zli k podvozu, ki že zdaj komaj pozira promet. Preden zaprete zapornice – mislite na posledice!

POTREBUJEMO TELEFON

Tako v Polhovem Gradcu kot na Črnem vrhu nujno potrebujemo telefon. Zdaj dela telefon samo do 14. ure. V nujnih primerih moramo sredi noči priti do Viča in šele od tam telefonirati na ustrezno mesto. Tisti, ki ima telefon na nočni omari – si pač ne predstavlja, kaj se pravi sredi zimske noči vsati in se z mopedom pripeljati do Ljubljane – da pokličeš reševalca.

KAJ JE Z VLEČNICO NA RAKITNI?

Vse kaže, da vlečnica na Rakitni letos ne bo delala. Naprava je namreč v tako slabem stanju, da bi zahtevala večjega popravila. Lastnik vlečnice zanjo ne kaže niti najmanjšega zanimanja in bi jo Rakitniškemu turističnemu društvu prav lahko odstopil v trajno last.

NEZAOSTRENO NADZOROVANJE GARANCIJSKIH DEL

Gradbeno podjetje Grosuplje, ki je zgradilo bloke na območju KS Vič, se ne zmeni na opozorila za dokončno ureditev blokov. Stanovalci vedo povedati, da niso urejene vodovodne inštalacije, ponekod ni delajo črpalke za toplotod. Marsikje pa niso izolirani tudi priključki. Nekateri objekti še nimajo hišnih števil, spričo česar nastajajo problemi, poštarji se ne znajdejo, pokojnine prihajajo prepozno itd. Naj ob kopici drugih navedemo še en primer. Odtočni jaški v viškem naselju so izdelani očitno mimo projekta, tako da ob vsaki nevihti meteorne vode poplavlja ju kleti. Namesto, da bi dal izvajalec na dno jaškov kamenje (kar ve tod okoli vsak kmet), je na dnu pustil ilovico, skozi katero voda seveda ne pronica. Posledice nosijo stranke! Skrajni čas je, da investitor zaostri nadzorovanje nad takimi malomarnostmi.

Voda na Brezovici – odgovor

Na članka v Naši komuni št. 9-10/72 „Težave z vodo na Brezovici“ in kasnejši še v številki 11/72 „Še o vodi na Brezovici“ dajem kot predstavnik KS in odbornik SOB Vič sledeče pojasnilo: navedeni čas zapiranja in odpiranja vode, ki je objavljen v Naši komuni, je točen. Pooblaščenec KS, edini, ki je imel ključ, da je lahko opravljal ta posel, se je tega razporeda držal. Vendar je zaradi velikega padca vodovodnih cevi voda v nižjih predelih dalj časa ostajala, vtem ko je je v višjih mnogo prej zmanjkalo. Poleg tega je pomanjkanje vode nastalo zaradi neracionalne potrošnje s strani potrošnikov, pranja avtomobilov, nesmiselnega zalaganja ogromnih količin vode za rezervo, puščanja odprtih vodovodnih pip in ne nazadnje še zaradi premajhne kapacitete rezervarjev.

Ce bi potrošniki upoštevali večkrat objavljene prepovedi, bi do tako kritičnega stanja vode ne prišlo.

Na vprašanje, kje je denar zbran od vodarine, pojasnjujem le to, da se namensko uporablja za popravila starih in dotrajanih rezervarjev, zbiralnikov in za eventualna popravila počenih cevi. Del teh sredstev pa je KS že prispevala za nov priključek na vodovodno omrežje iz Podpeča. S tem novim priključkom bo že v prihodnjem letu zagotovljeno dovolj vode za območje Brezovice.

MARTIN SELAN

KS Brdo v letu 1972

Krajevna skupnost Brdo se lahko z zadovoljstvom ozira na uspehe, ki jih je dosegla v letu 1972. Čeprav je že v marsikateri krajevni skupnosti zamrlo prostovoljno delo, pa smo na Brdu prav pri večjih skupnih akcijah uspeli izpolniti sprejeto obvezo in program dela z organiziranim prostovoljnim delom. Tako je bilo opravljenih kar lepo število prostovoljnih ur pri preureditvi in razširitvi ceste na Mlaki, dalje ureditev ceste XXVI. in ceste na Griču. Urejeni so jarki za odvodnjavanje meteornih vod, položene betonske cevi ob cestah, napravljeni jaški za čiščenje. Prek 100 kub. m je bilo brezplačno odpeljanega odpadnega materiala itd.

Kakor vsako leto je tudi letošnje jesen KS posla vsa pota in stranske ceste. Prek 200 kub. m gramoza je bilo nabavljene za posipanje cest. Samo pri teh delih je bilo opravljenih prek 300 prostovoljnih ur. Tudi prevoz s kamioni je bil organiziran brezplačno. Potrebno je bilo skrbeti za avtobusne postaje in njihovo vzdrževanje, skrbeti za „Podmornico“ skupni grob „brdenskih žrtve v NOV“, pa še in še bi lahko naštevati izvršena dela komisije za komunalno.

Posebna naloga krajevne skupnosti je bila letos v pripravi za odkritje spominke plošče žrtvam fašizma v času NOB ob dnevu vstaje. Tu je bil izravnjen teren za park, navaženih 45 kub. m vrtno zemlje, sem sodi ureditev novega vhoda v Dom družbenih organizacij in odvoz odpadnega materiala. Delo z buldožerjem pri izravnavi terena in odvoz materiala je opravil Stanko Grmek iz Brda brezplačno. Za ureditev okolice doma je bilo porabljenih 17 kub. m belega peska, položili so 260 betonskih plošč in 40 vrtnih robnikov. Vsa ta dela komunalne komisije pri KS Brdo in še sto drugih nalog na terenu ureja in nadvse uspešno vodi naš komunalce Nace Kavčič.

Občani Brda, Vrhovcev in Podutika so nadvse zadovoljni, da je bilo v tem letu vsaj začasno rešeno najbolj pereče vprašanje otroškega varstva. V programu pa imata KS in Osnovna šola Vrhovci, ki z otroško varstveno ustanovo strokovno upravljata, še povečanje kapacitet, predvsem se za dojenčke, ureditev igrišč, tratie, zasaditev dreves in zavarovanje vrtov pred prometom z lično vrtno ograjo. Ob zaključku leta 72 je KS pripravila skupaj z Osnovno šolo, varstveno ustanovo, Rdečim križem in KO SZDL več kulturnih prireditev z obdaritvijo starih in bolnih občanov, predšolske otroke pa je obiskal dedek Mraz.

Naj še omenimo uspeh krvodajalske akcije. Čeravno je Brdo mala krajevna skupnost, je bila v tej humani akciji med prvimi v občini, za kar gre zasluga naši neutrudljivi članici Slavki Močnikovi, ki se je res z vso požrtvovalnostjo vključila v pridobivanje novih in novih krvodajalcev. Njej, pa tudi vsem krvodajalcem, iskrena hvala.

No, pa ko začnemo novo leto, bi v imenu vseh občanov Brda in Podutika, posebno pa oskrbovancev, ki živijo v Domu starih na Bokalcih, izrazil željo, da bi v letu 1973 v resnici razširili in asfaltirali Cesto na Bokalce od križišča na Brdu do Doma Bokalce.

JERNEJ ČERTANC

ZAPAZANJA NAŠEGA DOPISNIKA

Iz razgovora z občani

Prav lahko zapišemo, da krajevne organizacije SZDL v naši občini uspešno delujejo. Predvsem so sposobne trajno, še posebej pa ob določenih akcijah, aktivirati svoje članstvo in doseči politični uspeh. Med take dogodke, kjer so še posebej vidni napori krajevnih organizacij, sodijo gotovo zbori volitev, evidentiranje možnih kandidatov za poslance in odbornike, množične solidarne akcije, sodelovanje s krajevnimi skupnostmi in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in podobno.

Seveda ni nobenega dvoma, da delo naše organizacije spremlja težave, ki imajo za posledico slabši delovni uspeh in zavirajo notranjo rast. Ko so pred nedavnim naši dopisniki obiskovali naše krajevne organizacije, so napaberkovali nekaj vtisov, ki jih to pot objavljamo.

Predvsem se v večini organizacij pojavlja pogosto vprašanje, kje je mladina? Funkcionarji naše organizacije menijo, da se po vogalih in gostilnah med mladino zelo veliko govori, da je „odrinjena“, ko pa jih „starejši“ povabijo k delu, ni nikogar blizu. Slišijo se celo izjave, „če bi za to kaj dobil, bi se že lotil – zastojkal pa ne bom!“ Le redkokje (v 2 krajevnih organizacijah) pa je položaj obraten, da leži večina bremena na mladih plečih in se tam, kot po dogovoru, sprašujejo: „Kje so stari, kje so borci in nekdajni aktivisti?“

Kljub temu menimo, da je kar precej naših organizacij, to velja vsaj za vodstva, v relativno mladih rokah in kaže, da se ta proces še nadaljuje.

V enem prejšnjih sestavkov o problematiki KS smo že omenili prepire med KS – lahko rečemo, da imamo podoben položaj tudi v naši organizaciji. Marsikje se je razraslo pravo strankarsko sektaštvo in razkolništvo. Neenotnost, ki se je vgnezdila v nekaterih organizacijah, ovira plodno delo in duši spodbudo. Zdi se, da so taki pojavi najvidnejši v polkmečkih, polindustrijskih območjih. Zdi se tudi, da so ponekod vzrok za neenotnost tisti občani, ki stanujejo na mejah z drugo, uspešnejšo organizacijo. Lažje pogledajo „čez plot“ in potem očitajo domačim, da so oni, sosednji, storili več in bolje kot domačini.

Če zunanji opazovalec pronikne prav v jedro nekaterih, na srečo izjemno redkih organizacij, dobi vtis, da so združeni v eni organizaciji tako različni interesi, kot da bi imeli tri stranke, ki se zagrizeno bore za svoj prav.

Pogosta je zahteva, da bi ZK delovala na terenu učinkoviteje kot doslej. Ponekod tu še ni med članstvo SZDL ponesla novega vala, ki ga prinaša Titovo pismo. Ljudje žele govoriti, kritično oceniti napake, člani ZK pa čakajo. Dosledno uresničevanje Titove politike in duha bi gotovo med naše članstvo vneslo osvežujoče vetrove in razčistilo marsikatero sporno vprašanje in odpihnilo številne spore ter utrdilo samoupravno zavest in pripadnost organizaciji.

„Delavskemu in kmečkemu razredu je treba približati kulturo“ je enotna ocena, v kateri ni prav nobene fraze, ki jo izrekajo predsedniki SZDL – zlasti na deželi. „Nevzdržno je,“ pravijo „da imamo (brez pravih sredstev) tako slabo vzdrževane vaše kulturne domove, ki so včasih dobredno cveteli.“

In res, iz prispevkov naših dopisnikov smo v zadnjih letih ugotovili, da se vedno pogostejše pojavljajo poročila o obnovi kulturnih domov in tudi želje, da bi kulturno umetniška društva znova zaživela. Občani, kot smo že nekajkrat ugotovili, žele imeti kulturo pri sebi – v domačem kraju, hočejo biti soudeleženci umetniškega poustvarjanja, pa naj bo na še tako nizki ravni. Pojavlja se tudi težnja, da bi kulturno umetniške, zlasti dramske skupine s svojimi nastudiranimi točkami krožile po občini. Ob naših razgovorih s posamezniki iz teh skupin ni nihče postavljaj v ospredje denarja – nekateri so celo rekli, da bi plačali del stroškov celo sami, le da bi lahko nastopali. Zdi se, da stopa v KUD celo davno pozabljeni idealizem.

Pa še drobna opomba. Funkcija predsednika SZDL postaja ponekod dedna. Ne bi se hoteli opredeliti glede tega novega pojava – kot si hoče kdo tolmačiti – vendar pa lahko to pomeni „prenaslanje politične tradicije“ na svoje, pomanjkanje kadrov, pa še kaj drugega...

—ar

OBISK V SOSEDNJI OBČINI

17 m² za 70.000 občanov

Razgovor s predsednikom skupščine občine Šiška

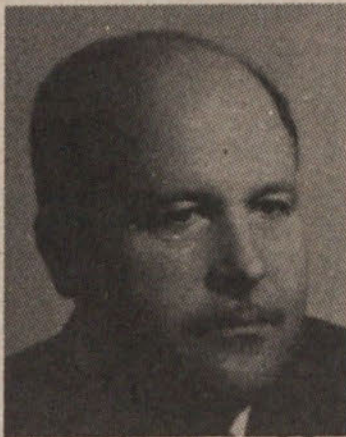
Občina Šiška se odlikuje po nekaterih zanimivostih, ki jih v drugih slovenskih občinah ni zaslediti. Tako stanuje na mestnem območju občine tri petine prebivalstva, dve petini pa na izvenmestnem območju. Teritorialno gledano pa je položaj prav obraten – dve petini imajo zemlje na mestnem območju, tri petine pa na podeželju.

Sicer pa šteje občina več kot 70.000 prebivalcev, od katerih jih je zaposlenih v industriji – gledano teritorialno – 16.000. Tako je med vsemi občinami v Ljubljani zaposlenih v Šiški največ. Več kot 60 % ljudi dela v industriji. Skupno pa je zaposlenih več kot 27.000 ljudi. Izmed negospodarskih dejavnosti imajo zaposlenih največ občanov v šolstvu in zdravstvu.

Osební dohodek na zaposlenega v občini je v podjetjih 2154 ND. Na občana pride povprečna stanovanjska površina 17 kvadratnih metrov. Narodni dohodek na občana pa znaša 20394,00 ND.

Predsednik občinske skupščine prof. Danilo Sbrizaj opravlja to funkcijo od 1968. leta. Po poklicu je profesor geografije in direktor Gostinskega šolskega centra. Predsedništvo opravlja že od vsega začetka kot amater. Do nedavnega je, spričo specifičnega dela pri njegovem poklicu, še lahko brez težav opravljal dve zahtevni dolžnosti, kaže pa, da se bo moral nečemu odpovedati. Sam pravi: „Komajda še držim delo od jutra do večera“.

Vsi smo priča nezadržne rasti vaše stanovanjske gradnje. Povejte o tem kaj več!

Drago rušenje trnovskih hiš

Pred nekaj meseci smo v naši komuni sicer že razložili in to precej podrobno, kakšen bo novi obraz legendarnega nekdanjega ljubljanskega predmestja Trnovega. Kot je znano, da ponovimo v nekaj vrsticah, bo območju sedanjega Trnovega zrasla ogromna stanovanjska soseska vsemi ustreznimi spremljajočimi objekti kot so šole, vrtci in trgovine. Vprašali boste, kje pa vendarle bo ta soseska, saj staro Trnovo še vedno stoji. Imate prav. Zato pa bo za pridobitev 110.000 kvadratnih metrov površine (toliko je po načrtih predvideno za izgradnjo soseske) potrebno rušiti že obstoječe objekte. Teh pa so našli kar 73. S tem pa se je pojavil problem močno porastlih stroškov izgradnje, ki se bo predvidoma pričela že to jesen. Po najnovejših ocenah (o tem je stekla beseda na zadnji seji upravnega odbora viškega komunalnega sklada) bodo pa stroški rušenja in nadomestnih stanovanj predstavljali eno največjih postavk vseh stroškov komunalnega urejanja omenjene soseske, ki se imenovala VS-1.

Se pred samim začetkom gradnje je občinski komunalni sklad našel na precejšnjo oviro, ki jo bo potrebno premostiti v kar najkrajšem možnem obdobju, saj se ob današnjih ekonomskih razmerah stroški rušenja in nadomestnih stanovanj lahko kaj kmalu povzpnejo na še višjo raven.

KS Vič: Delajmo organizirano!

Predsednik krajevne organizacije SZDL KS Vič Lojze Dobrovodni meni, da krajevna skupnost še vedno ni taka asociacija, kot smo si zamisljali. „Eden od razlogov za takšno stanje,“ meni predsednik, „je to, da KS še ni resnična življenjska in delovna skupnost, za drugi razlog pa je kriva KS, ki je za interese prebivalcev še vse premalo zavzeta. Čeprav je to eden od predsednikov, ki zna „politično misliti“, pa se najin razgovor hote zasukal v neposredne materialne probleme.“

Eden od osnovnih problemov, ki je vir nezadovoljstva tamkajšnjih prebivalcev, je komunalno-urbanistično gospodarstvo. Takole o tem govori predsednik. Postavlja se vprašanje, zakaj urbanizem ni teh vprašanj rešil? Prvič, ko je bil čas, ne pa, da zapravljamo znova denar za razkopavanje čimer uničujemo zelene in asfaltirane površine. Da bi bilo še huje, pozneje razkopanim niti ne spravijo v prvotno stanje. Med take sodijo na Viški cesta, Sattnerjeva ulica in cestišče, ki povezuje Viško cesto s cesto Dolomitskega odreda. Ze urejeni nasadi so bili pred dvema letoma skoraj uničeni, ne da bi jih kdo „popravil“ ali obnovil. Kanalizacijo so gradili, ko je bilo grajeno naselje, pozneje pa so ugotovili, da ne ustreza in jih delali povsem novo. Zakaj prihaja do tega in kdo naj nosi stroške?

Med komunalne probleme spada gotovo tudi neurejenost razmer na nekdanjih lastnikih zemljišč. Ze več let ti niso prejeli odškodnin in zemljo, ki se uporablja v javne namene. Plačujejo celo dohodnino od nje. Taki primeri so: Franc Kristar in Borut Knez (in solastniki). Da je primerno še bolj drastično, so Ljubljanske opekarnice za odvzeto zemljo tov. K. d. n. staru površne stroške davčne obveznosti. To namreč kaže, da se drža, bomo zavedamo svojih napak – tehnično pa jih ne urejamo in ne izboljšujemo. Kot posebno vprašanje pri razreševanju teh vprašanj je monopolistični položaj Gradbenega podjetja Grosuplje, ki skoro kot absolutni gospodar razpolaga z zemljišči.

Od tu izhajajo tudi drugi močno aktualni problemi npr. izgradnja šol. Zaradi pomanjkanja prostorov za otroško varstvo so prišli že tako daleč, da morajo otroke prevažati z avtobusom na Bičevje. KS Vič se namreč srečuje z vprašanjem programiranja novih naselij, kjer je bilo mogoče od vsega začetka računati, da ne bodo stanovali le starčki, ampak tudi starši z dorasčajočo mladino. Zelo žalostno je pogledati zjutraj te otroke pred gasilnim domom ob vsakem vremenu, ko čakajo na prevoz, namreč da bi jim uredili vsaj preprosto strehico – za kar pa KS žal nima sredstev. Začetek gradnje šole pa je vendarle predviden za 1974 leto – kar seveda zelo pozno. Eno izmed aktualnih komunalnih vprašanj je tudi vprašanje telefona, ki se po mnenju KS rešuje zelo neodgovorno.

„Na Viču vemo,“ zaključuje predsednik KS Vič tov. Dobrovodlj, „tako kmalu še ne moremo pričakovati zlatega standarda. Ob dejstvu, imamo premalo sredstev, pa se zavedamo, da delajmo vsaj z najvišjo možno organiziranostjo, s smotnostjo in z občutkom do skupnega in našega denarja.“

ANONIMNO, VENDAR UPRAVIČENO

Namenila sem se vam napisati nekaj vrstic, čeprav sem nešolana ženska. Pa poglejmo malo iz centra tudi na Ižansko cesto ter na Lah štrardon, kjer smo tudi delavci in davkoplačevalci. Najprej Ižanska cesta ni nikjer omejena za hitro vožnjo z avtomobilom, da te ta skoraj potegne za seboj, če si peš ali s kolesom. Dalje je ob Lahovem štrardonu 16 novih hiš in 10 avtomobilov, pa ne moremo niti ene žarnice javne razsvetljave. Mladim je že vseeno, saj se vozijo z avtom, starejši človek, peš ali kolesom, pa nič ne vidi. Gramoz so nasuli po štrardonu tako debel, da ga s plugom zrinili in da sedaj sameva ob robu ceste na travi. Odločeno sem se, da vam pišem, ker se od mladih nobeden ne spomni. Dodala bi še, da pri nas manjka kašipot, že nekaj let, ne vem, kod je odrgal tak vendar, če pride kakšen tujec, mora spraševati, kje je ta in ta Lah štrardon. – Z odličnim spoštovanjem – stanovalka z Lahovega štrardonu.

Gradaščica oziroma Mlinščica je regulirana

Prebivalcem, ki stanujejo ali imajo svoje parcele, vrtove in drugo v bližini Gradaščice, se je sedaj odvalil kamen od srca. Gradaščica je namreč regulirana in tako ne bo več ogrožala njihovega imetja kot doslej. Poplavljanja Gradaščice so bila namreč na dnevnem redu ob vsakem malo močnejšem dežju. Pred leti so se zato odločili, da je treba narediti temu konec in so v letu 1971 začeli urejati Gradaščico. To, prvo etapo urejanja, pa so končali lani s tem, da so regulirali kar 3200 metrov njene struge. Regulirali so t. i. Mlinščico, to je Gradaščico od bokalskega jezga do tovarne vijakov. Po sedanjih strugi teče na sekundo pet kubikov vode, saj je več jez ne prepušči. Ostala voda pa odteče pri jez, ki je tudi razvodje, po Malem grabnu. Tako so sedaj Gradaščico na tem odseku popolnoma ukrotili in so vse možnosti, da postane miren okrasni poteček. Le poleti se ji obeta verjetno malce nižji vodostaj, ker bo nekaj vode šlo tudi v Mali graben.

Gradaščica sicer tudi že prej ne bi smela poplavljanja, saj je bil že zgrajen precej precej, vendar je bilo upravljanje malomarno. Tako včasih niso pravočasno zaprli zapornice na jez, sploh pa niso vzdrževali struge tako, kot bi morali. Zato je voda namreč našla tudi umazano in material, tako da se je struga marsikje zelo porušila, pa tudi plitva je postala. Sedaj so strugo poglobili, tako da je sedaj struga za meter in pol globlja kot prej. Po razširili in zravnali. To pomeni, da so Gradaščico izkopal novo ravno pot namesto dosedanjih vijug, saj je tako regulacija lažja in boljša. Strugo so obložili na dnu in bregovih z betonskimi ploščami, prekrili pa z rušo. Gradaščica oziroma njen odcep Mlinščica je tako sedaj urejen in ne ogroža več okoliških prebivalcev. Vsa ta ureditev pa je veljala precejšnje denarce: kar 4,6 milijona dinarjev. Zato bi kazalo sedaj skrbeti, da bi Mlinščica postala lepo urejen potok ali ribnik, ne pa odpadni kanal, za kar so jo imeli mnogi doslej.

Poslušajmo, kaj o tem meni inž. Vlado Haller iz Vodne skupnosti Ljubljana-Sava. „Sedaj se bo

videla kultura tamkajšnjih prebivalcev. Oni so namreč prejšnje bregove zasipali s smetmi. Odpadnega gradbenega materiala na bregove Mlinščice prav gotovo ni vozil nihče iz Bežigrada, temveč bližnji prebivalci. Bregovi pa so bili polni vsakovrstne nesnage in odpadkov, nič bolje pa ni bilo s strugo. To se sedaj ne bi smelo več ponoviti. Mlinščico bi morali obdržati čisto in kositi bregove, tako da bi privlačevala, ne pa odbijala. Lahko bi uredili tudi kaka dva metra od vode pot za sprehajalce in živo mejo, tako da bi bil tu pravzaprav park in urejen nasad. Zato niso sprejemljive betonske ograje, ki bi ograjevale parcele prav do vode ali pa sploh onemogočale dostop do vode. Poskrbeti bi morali, da bo Mlinščica javen objekt, ne pa le stvar nekaj zasebnikov, saj je družba v njeno regulacijo vložila precej denarja. Tu bo morala odigrati važno vlogo krajevna skupnost. Lastniki pa bi morali skrbeti, da ob vodi ne bodo odlagali ne oni, ne sosedje smeti in odpadkov.“

Z regulacijo Gradaščice pa so se precej spremenile posesti posameznih lastnikov. Nekateri so bili ob zemljo, kar teče sedaj po njihovi zemlji Mlinščica, drugi pa so pridobili nekdanjo strugo. Tako je trenutno stanje, vendar si tisti, ki so pridobili strugo, zamažujejo roke, saj bo izdelan nov urbanistični načrt in nova razparcelacija, tako da ne bo nihče nič pridobil niti izgubil. Lastniki, ki so zemljo izgubili, bodo dobili protivrednost v denarju ali zemlji, kar bo bolj funkcionalno, tisti, ki so pridobili strugo, pa bodo morali plačati pridobljeno zemljo ali pa jo odstopiti za novo parcelo oziroma gradnjo.

Za letošnje leto in še najmanj dve leti (po sedanjem principu financiranja) pa stoji pred vodno skupnostjo še velika naloga: regulacija Glinščice, potoka, ki se izteka v Mlinščico. Za to regulacijo je že pripravljena vsa dokumentacija. Regulirali bodo Glinščico od izliva v Mlinščico do Vojnovitca, to je odsek, dolg 4,5 kilometra. To je kar krepak zalog in bodo zato, če bo šlo vse po programu, začeli z deli že letos. Glinščica

co bodo regulirali, strugo in dno pa bodo obložili z betonskimi ploščami. Tako bo imela Glinščica potem prepustnost 40 kubikov na sekundo, kar sedaj le s težavo zmore. Kljub tej regulaciji pa to ne bo imelo vpliva na Ljubljano, saj to le ni tako velika količina vode in se zato Ljubljana ne bo izboljšala zaradi večjega pritoka čistejšee vode.

Stvari okoli Malega grabna pa še vedno ostajajo precej odprte. Pred leti je bil sicer izdelan projekt regulacije Malega grabna (torej drugega rokava Gradaščice), vendar je ostalo pri načrtu zaradi načrtovanja obvozne ceste. Tako je Mali graben v glav-

nem še vedno nereguliran, čeprav so najbolj kritični odsek že regulirali oziroma stanje izboljšali. Tako so regulirali oziroma rekonstruirali Mali graben pod vrtnarijo v dolžini 300 metrov, uredili pa ga bodo še do Plutalovega mostu. Tu je voda večkrat poplavljala in povzročala pravo katastrofalne pretoke vode: 300 kubikov v sekundi in tedaj poplavlja daleč okoli.

Sedanje ureditve so precejšen korak naprej, saj je sedaj tudi struga Gradaščice krajša za 300 do 400 metrov, pa tudi urejena je.

M. DIMITRIČ

Mar res izolati?!

Gre za samske domove ali delavska naselja, ki jih imajo nekatera gradbena podjetja na območju naše občine. Mislim, da je politika do takih gradenj, kakršno imamo danes, milo rečeno — nepravilna. Zaradi dveh stvari:

Najprej mislim, da tako podjetje, ki z nekaj prihranjenimi denarji, in občina, ki to dopusti, ustvarjata med naseljenci v takih blokih slabo počutje. V takih stavbah je osredotočena ena sama plast občanov in ti se tudi sredi cvetočega tujega naselja počutijo izobčene. Stvar je v tem, da zaradi take stanovanjske ločenosti preprosto nimajo možnosti, da bi prihajali — razen na službenem mestu — v neformalne stike s svojo okolico — z domačini. Gradnja blokov po mojem prepričanju še daleč ni način, da bi se delavci z juga integrirali v našo sredino, nas spoznali in mi njih, ter tako našli drugačen odnos, kot samo odnos delavca in plačnika (po možnosti za najbolj umazana in naporna dela). Vem za primere, ko so se taki „sezonski delavci“ odtrgali od take sredine, v kakršno jo vlikajo iz praktičnih in komercialnih razlogov (marsikje manjka samo še jutranja trobenta) pridobitniška podjetja, in se vgradili v „našo“ družbo. Mislim, da so prav vsi odlični uspehi. Ne samo, da so se naučili jezika, napredovali so v službi in končno so dobili tudi svojo individualnost, ki jim jo tak izolat jemlje.

Po drugi strani so take sodobne vojašnice — pa naj so skrite pod še tako vabljivimi imeni — za okolico mučne. Taki moški bloki imajo svoj nitem življenja (vstajanje ob petih, zajtrk, delo, popoldne prihod domov — kolikor ni fuša) in tako iz dneva v dan. Imajo svoj hrupečen način zabave, način skupinskih odhodov v mesto in prihodov — skratka tak moški način življenja, kot ga imajo v takih samskih domovih po vsem svetu!

Razvitejši od nas so ugotovili, da taki domovi zadenejo sociološko v prazno. Tako se sprašujem, zakaj se prav zdaj v Trnovem — sredi stanovanjskega naselja in povsem svojevrstne strukture prebivalcev — odloča Tehnika (s privolitvijo skupščine) za graditev novega „samskega naselja“.

Predlagam, da najdeta tako skupščina občine kot GP Tehnika novo, bolj človeško in za obe strani sprejemljivejšo rešitev.

Horjul, moj rojstni kraj

Moj domači kraj se imenuje Horjul. Podoben je kotlu, saj ga okoli in okoli obdaja gričevje, poraslo z gozdovi. Po samotnih krajih stojijo vikendi. Ljudje iz mest hodijo v gozdove posebno v jeseni, ker so gozdovi lepo obarvani.

Skozi vas teče asfaltirana cesta. Imamo več ustanov: gasilski dom, šolo, prosvetni dom, matični urad, itd. Starši so zaposleni v dveh tovarnah: v Iskri in Rašici. Na sredi vasi stoji že zelo stara lipa in spomenik. Moj najljubši kraj je ob cesti, ki pelje v Ljubljano, ker tam stoji moja rodna hiša. V tej hiši je še nekaj stanovanj, zato mi ni nikoli dolgčas, saj je vedno polno otrok tudi iz bližnje okolice. Pred hišo je veliko dvorišče. Za hišo pa teče potok Horjulščica.

Svojega rojstnega kraja ne zamenjam za nobeno veliko mesto. Tu imam veliko več zabave v naravi kakor mestni otroci. Vendar pa si bi želela, da bi imel moj rojstni kraj več zabav za otroke. Želim si, da bi imeli lutkovno gledališče, kino, kjer bi lahko gledali otroške filme in risanke. Rada bi pa videla, da bi imeli pri naši novi šoli bazen, kjer bi se lahko kopali vsi otroci. Želim si, da bi imeli veliko in novo trgovino, da mi ne bi bilo treba toliko časa čakati v vrsti.

Vseeno pa sem srečna v Horjulu, saj lahko vsakomur s ponosom povem, kako lep je moj rojstni kraj.

ANDREJA KONČAN,
4. a. r. literarno novinarski krožek
Osnovna šola Horjul

Kdaj rekonstrukcija cest v Londonu?

Kadarkoli grem na „tisto“ podeželje, ki ga Ljubljančani prav radi po krivem podcenjujemo, bodisi peš ali kako drugače, mi vedno pridejo na misel londonske ceste. Kot študent geografije sem na teren- skih vajah marsikatero cesto v Sloveniji (in tudi druge) premeril peš, pa sem malokje našel slabšo cesto kot so v Londonu (oz. Gornjem Rudniku). Zlasti sta problematični cesti I. in II., zato, ker sta najbolj strmi. Ljudje koljejo in si vsakih nekaj let privoščijo kamion peska — običajno brez participacije občine — ki pa ga že prvi močnejši naliv odnese. Po dežju pa ga z samokolnicami zopet vozijo nazaj, dokler ga je še kaj. Cestarja londonske ceste še od daleč niso nikdar videli, kaj šele od blizu, kar — da omenim zopet podeželje — na podeželju ni primer. Zato mislim, da NI naša dolžnost, da si sami popravljamo ceste (beri: kolovoze), čeprav plačujemo davke in druge prispevke ravno tako kot povsod drugod. Človek se včasih vpraša, kako je to sploh mogoče, da je v neposredni bližini „bele“ Ljubljane takšna ciganarija. Vsak sofer, ki cesto pozna, raje pusti avto na ravnem in gre peš v London, kot pa da bi si privoščil rally po luknjah. Pozimi pa sta cesti I. in II. sploh neuporabni za avtomobilski promet, kaj šele za kamionski. Zato si morajo ljudje oskrbeti premostitve itd. v poletnem času, ko je cesta povsem suha. Na cesti II. se redno po vsakem deževju, sploh pa v zimski polovici leta pojavi izvir, ki bi ga prav lahko izkoristili za vodno zajetje.

Pa ne gre tu samo za avtomobiliste, ampak tudi za pešce, med katere spadam tudi sam. Človek bi moral imeti pri avtobusni postaji omario z rezervnimi čevlji, da bi prišel spodoben in Ljubljano.

Marsikomu se bodo zdele našte stvari alarmantne, ampak dejstvo je, da je res tako. Kot občan postavljam naslednja vprašanja in postavil jih bom tudi na zboru volivcev, za katera zahtevam, da se mi javno odgovori:

1. ali je oddelek za komunalno gospodarstvo pripravljen prispevati sredstva za rekonstrukcijo cest v Gornjem Rudniku v občinskem proračunu za leto 1973;
2. kdo daje sredstva za vzdrževanje ceste preko Golovca od gostilne Jesih do Bizovnika in kdo je dal sredstva za popravilo te ceste, ki ne služi nikomur, razen nedeljskim sprehajalcem in ljudem, ki so potrebni seksualne sprostitve v naravi;
3. in končno — kdaj bo izvršena rekonstrukcija londonskih cest?

V zvezi s prvim vprašanjem predlagam takojšnjo nastavitve cestarja, vendar le kot začasno rešitev. Nadalje, če bo oddelek za komunalno gospodarstvo prispeval sredstva za rekonstrukcijo, mislim, da prebivalci Londona ne bodo imeli nič proti manjšemu samopriskrbi in udarniškem delu, če bo to potrebno. Kot kaže v Sloveniji, brez samopriskrbe in udarniškega dela ne gre. Dejstvo je, da Londončani že ves čas po vojni plačujejo davke in prispevke ravno tako kot vsi drugi, imamo pa kolovoze brez vsakršne kanalizacije, precej hiš pa je brez vodovoda.

V zvezi z drugim vprašanjem naj dostavim, da Londončani bolj potrebujejo urejeno cesto, kot pa hosta na Golovcu. Ob cesti čez Golovec najdemo na vsak km ceste ali še manj kup peska, ki ga cestar razmeče, kadar je to potrebno. Ceste v Londonu tega še niso doživele. Naj poudarim še, da je ta cesta mnogo daljša, kot vse londonske ceste skupaj, ki so dolge skupaj ca 800 do 1000 m, kar ni ravno veliko. V zvezi s tretjim vprašanjem me zanima, ali je to res, da je že dalj časa napravljen komplet načrt za rekonstrukcijo londonskih cest. Če je, potem me zanima, kakšna rekonstrukcija je predvidena. Dejstvo je, da tu skoraj ne pride v poštev asfalt zaradi precejšnjih nagibov in zamrzovanja cestišča pozimi. Zato se mi zdi, da so kocke vendarle najprimernejše.

Zemljišče, po katerem potekajo obstoječe ceste, je še vedno v privatni lasti. Slišal sem, da bi morala občina prvo odkupiti to zemljišče in šele nato bi lahko izvršila rekonstrukcijo cest. Baje pa tega občina neče, ker bi imeli potem Londončani pravico zahtevati po pravilo in redno vzdrževanje cest. Kaj je zdaj res! Menim, da bi Londončani prav radi brez odškodnine poklonili to zemljišče občini (oziroma sami sebi v korist), samo da bi se cesta popravila. Naj opozorim še na eno stvar, ki se mi zdi kot diskriminacija do Londona. V septembrski številki Naše komunne lahko beremo na strani sedem v članku „September v KS Krim-Rudnik“, da bodo sestanki o komunalni ureditvi posameznih sektorjev z koristniki cest. Tako so bili predvideni in verjetno tudi izvršeni trije sestanki: 26. 9. za Peruzjevo cesto, 27. 9. za Rakovniško ulico in 28. 9. v šoli Rudnik za Rudnik. Ali je bil zadnji sestanek misljen tudi za Gornji Rudnik (London), pa iz članka ni razvidno. Za te sestanke sem izvedel 29. 9., torej dan kasneje, kot je bil izvršen zadnji sestanek in to iz Naše komunne. Upam si zanesljivo trditi, da v Londonu ni nikjer visela objava za te sestanke. Kot kaže sestanek ni bil namenjen tudi nam. Zato zahtevam pojasnilo, kako to, da v Londonu ni viselo niti eno obvestilo.

Za konec naj zapišem, da sebi in drugim Londončanom želim namesto oguljene parole „Srečno novo leto“, da bi se že v letu 1973 vozili in sprehajali po lepši cesti, kot smo se dosedaj.

TONČIČ LUDVIK,
Gornji Rudnik II/15
Ljubljana

Naš sodelavec, mestni in občinski odbornik Ciril Stanič, nam je še pred svojo avtomobilsko nesrečo, v kateri se je huje poškodoval, poslal sliko izravnanega Gradaščice. K tej objavljamo nekatere podatke v zapisu novinarja M. Dimitriča, pričakujemo pa še avtorjevo legendo, tov. Staniču pa želimo ob tem hitrega okrevanja. — Ur. odbor

položaj, so ugotovile, da bi za prvo silo potrebovali najmanj 2500 do 3000 kvadratnih metrov nove površine. Tako povčane zdravstvene zmogljivosti bi morale nuditi prostor za predšolski in šolski dispanzer, dispanzer za žene, laboratorij in še za nekaj drugih zdravstvenih služb.

Brez dvoma ste vi ena najbolj „trdno stoječih“ občin v Sloveniji. Skrivnosti vašega uspeha ni težko odkriti — industrija. Na katerih industrijskih gradite svojo prihodnost?

— Težko je govoriti, na katerih industrijah „gradimo“. Mislim, da so za nas vse industrijske panoge pomembne. Za ilustracijo pa naj vam vendarle povem nekaj rezultatov ankete, ki smo jih objavili v našem občinskem časopisu in se tičejo najboljših industrij na našem območju. Testirali smo vsa podjetja na nekaj pokazateljev in jih točkvali. Tako smo hoteli izluščiti podatek, kakšen celotni dohodek imajo posamezna podjetja, kakšen dohodek, bruto sklade, kako je z zaposlenimi in podobno. Rezultati so po kazalci, da je naša najboljša delovna organizacija Tovarna zdravil Lek. Za njo smo uvrstili: Litostroji, Pivovarna Union, Tovarna dekorativnih tkanin, Avtomontaža, Color in drugi — na zadnje mesto je prišla ZP Iskra-Titan. In moram reči, da nekako po tem vrstnem redu, čeprav rešena naša podjetja tudi v praksi. To „igro“, ko smo ugotavljali „vrednost“ naših podjetij, so sicer nekateri obsodili in ji očitali, da stvari poenostavljamo, vendar pa mislim, da kljub vsem očitkom skriva v sebi izno resnice.

Pri vas imate tudi nekaj kmetijskega prebivalstva. Kakšno politiko ubirate do njih?

No, s kmečkim predelom nimamo kakšnih posebnih težav. Bližina velikega potrošniškega tržišča daje našim občanom s podeželja predvsem možnosti zasluzka s kmetijskimi proizvodi, mnogi pa se poleg tega vozijo še v službo ali pa je zaposlen v industriji vsaj en član družine. Razvoju kmetijstva pa pomagamo na več načinov. Prav lahko rečem, da v tej ali oni obliki deloma dobe ta sredstva nazaj v obliki sklada za pospeševanje kmetijstva, zdravstveno in pokojninsko varstvo. Izredno aktivni pa so občani s podeželja pri zbiranju samopriskrbe. Skupščina se je namreč odločila, da prispeva za te s samopriskrbo zberejo prav toliko, kolikor zberejo s samopriskrbo. Torej, to je seveda izredna vzpodbuda in pri zbiranju samopriskrbe z našo vsoto občani že kar avtomatično računajo. Samo za primer, kako ugodno sprejmemo na podeželju take ugodnosti, naj povem, da so lani v Repnjah v dveh letih zbrali poldrugi milijon starih dinarjev (prav toliko so dobili od skupščine) in so si na hitro kupili gasilski avto. (Sicer pa moram ob tem poudariti, da imamo v naši občini zdaj že 20 gasilskih avtomobilov in številne zelo aktivne gasilske organizacije).

Gotovo je, da so gasilske organizacije več kot aktivne tudi v vaši občini. Kako pa je s kulturo?

— V mestnem predelu, tako kot povsod drugod, se s kulturno dejavnostjo vedno vedno prav ponašajo. Vse drugače pa je na deželi, kjer marsikje kultura nihtaj ne dosega niti osnovne ravni. Samo za primer naj navedem Sorico, kjer so v zadnjih petih letih kar je najvažnejši tak kulturni dom, na katerega bi bili ponosni tudi v mestu. In lep in celo evropski nivo. Gre namreč za naše lutkarje v Dravljah in harmo-

nikarski orkester v Dravljah, in pri tem ne smem pozabiti šentviškega harmonikarskega orkestra, pihalnega orkestra, več pevskih zborov in folklornih skupin. Aktivne so tudi nekatere dramske skupine. Naj samo za ilustracijo, kako živo je ponekod kulturno izročilo, navedem primer vasi Senica (blizu Sore), kjer na nekem kmečkem dvorišču še zdaj vsako leto igrajo Finžgarjevo Verigo.

Sama skupščina pa ima probleme pri razpisu na sistematizirana mesta pri kulturni dejavnosti. Imamo stalno pomanjkanje kadrov. Mimo tega pa direktno vzdržujemo knjižnico, deloma pa Etnografski muzej v Goričanah.

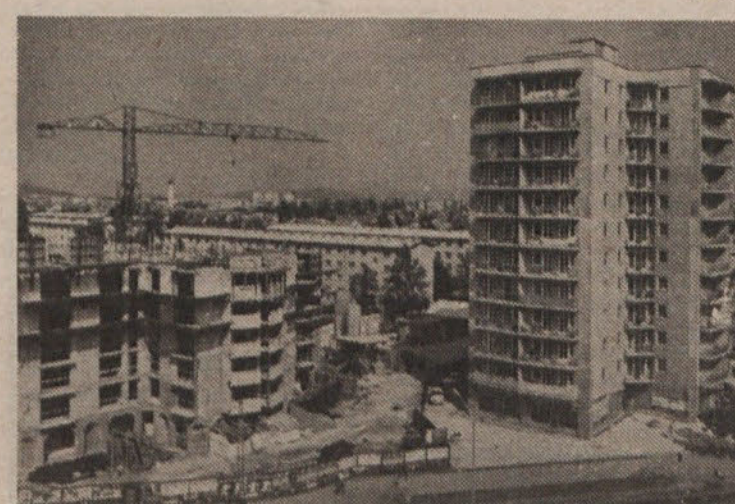
Ali se bomo še dolgo vozili po zakrpani Celovski cesti?

— Če je zakrpana naša — Celovška, je zakrpana tudi vasa — Tržaška. Sicer so pa ceste, zlasti vpadnice, naš skupni problem. Celovška cesta se je spremenila v najožjo vpadnico v Sloveniji. Ozko grol pa ni samo ta cesta, ampak tudi finance, ki bi jih morali nameniti zanjo. Po naših načrtih v prihodnosti ta cesta ne bi bila več vpadnica, ampak bi služila bolj za notranji promet. Če bi bila v prihodnosti zagotovljena zadostna finančna sredstva, bi to cesto v naslednjem obdobju v prvi fazi uredili od Remize do Sentvida, pozneje pa do Medvoda. Sicer nad celotno uresničevanje te zamisli visi še velik vprašaj, vendar upamo, da bomo lahko začeli vsaj s pripravljalnimi deli za ureditev Celovške ceste že letos.

V čem imata naši občini stične točke?

— Dasiravno nas vežejo številne posameznosti, bi to pot dal rad večji poudarek skupni ureditvi Polhograrijskih Dolomitov. S skupnimi napor in ob strokovnem sodelovanju LUZ bi morali to hribovje proglasiti za narodni park ali rezervat, ob tem pa bi se morali dogovoriti, kje dovoliti gradnje in kakšne vrste. To naše skupno turistično zaledje bi morali primerno turistično opremiti in skozenj speljati vsaj eno dostojno asfaltirano turistično cesto, ki bi ne zajemala le našo in vašo, ampak tudi škofjelško občino.

N. K.

Vikendarji in kmetje ob petrolejkah

V „Naši komuni“ sem med drugim prebrala tudi članek z naslovom „VIKENDARJI PRI PETROLEJKI“. V tem članku med drugim piše: „Menda so vikendarji v Iskem Vintgarju edina neelektrificirana „vas“ v naši občini... luč naj bi pri vikendarjih zasvetila do 1975. leta.“

Na žalost pa niso le vikendarji brez elektrike. Brez elektrike je tudi vas Bukovec, občina Ljubljana Vič-Rudnik. Ta vas je oddaljena od Krave peči le slabe 3 km.

Sprašujem se, mar vikendarji res potrebujejo elektriko? Ne bi elektriko bolj potrebovali kmetje? Tisti kmetje, ki nimajo elektrike, so precej prikrajšani od drugih kmetov, saj ne morejo imeti ne žage ne kakšnega drugega stroja na elektriko. Pa tudi „svetloba“ se od elektrike do petrolejke precej razlikuje. Prepričana pa sem, da bi bilo vikendarjem oz. jim je ob petrolejki veliko lepše preživljati proste dneve, saj so večeri ob petrolejki v vikend hišicah ob petrolejkah ali celo svečah prijetnejši, bolj romantični.

Kar piše v zgoraj navedenem članku, bo vikendarjem v Iskem Vintgarju zasvetila elektrika že leta 1975, medtem ko bo vas Bukovec najbrž še naprej ostala brez nje.

DRAGICA INTIHAR

Doživetje v Horjulu

Moški in ženski zbor Horjul sta priredila 3. decembra II. letni koncert.

Slišala sem, da je horjulska publika dokaj zadržana. No, dvorana je bila razprodana do zadnjega sedeža že ob prvem koncertu in to pot tudi. Precej mladih je stalo ob steni in lahko bi odšli opazno ali neopazno, saj sta se na odru menjavala moški in ženski zbor. Pa niso odšli. Pred menoj sta sedela dva precej zaljubljenca, že ko sta prišla v dvorano. Ona je iz zadrega premetavala po ustih žvečko. Ne vem kdaj je prenehala s tem, vem da sta odšla ob koncu prireditve vsa blažena in srečna, da sta skupaj doživela tako lepoto.

Bele bluze in modra krila ter okusne pričeske prav za ta večer – praznik je noč. Brhki in stasiti ženski cvetovi Horjula so na odru. Menda jih je 25. Pozabila sem jih prešteti. Prelepo so pele, da bi se domislila tega. Občuteno so nas podelile v nežno milino pristne ženskosti, tako so se predstavile na svojem prvem koncertu in prav bo, če bodo na tej poti vztrajale. Zapele so: Albina Weingerla: Pomlad (Lili Novy), Rada Simonitija: Plovi, plovi (priredba narodne), Matija Tomca: Ena sama reč me griva (priredba narodne iz Rožar), Danila Bučarja: Burja (Cvetko Golar) in Albina Weingerla: Oglar (priredba narodne).

Zadržanost horjulske publike se je pokazala v takem aplavzu, ki je nagradil in spodbudil ženski zbor in pozdravil moški zbor. Gore, fantovske in moške, so zrasle na odrčku in ga napolnile. Potem so planile v dvorano še njihove veličastne harmonije. V trenutku so osvojili prostor in poslušalce. Pa niso storili drugega, kot da so se prepustili pesmi, prepevanju, muziciranju. Kot bi slišali odgovor ženskemu zboru, smo doživljali njihov program. Jacobus Gallus: Dulcis amica (Harmonia morales XXI), Hrabroslov Volarič: Lahko noč, Rado Simoniti: Kaj ti je deklica (priredba narodne), Albin Weingerl: Pesem (Tone Kuntner).

Odmorov horjulska publika ni vajena. Vseeno so poizkusili z odmorom. Večina jih je obsedela v dvorani in čakala. Tudi tisti mladi ob steni se niso premaknili. Saj, Horjulci! Tako smo menili in pri tem mislili na njihovo vztrajnost in voljo do uspeha. Pred leti, tega še ni tako dolgo, je njihova igralska družina na srečanju amaterskih gledaliških družin kot najboljša v Sloveniji bila izbrana na Hvaru tudi za najboljšo v Jugoslaviji. Kar desetina prebivalcev je aktivnih na umetniškem področju. Cesaroli se lotijo, napravijo temeljito in pristno. Horjulci so že prestopili mejo diletant-

stva, njihov amaterizem je tisto najplemenitejše, kar si želimo imeti v vsakem kraju.

Spet je tu ženski zbor. Danilo Bučar: Vse rožice rumene (priredba narodne), Danilo Bučar: Deček (Stana Vinsek), Anton Jobst: Rožmarin (priredba narodne), Danilo Bučar: Dober večer ljubo dakle (priredba narodne), Albin Weingerl: Lovec in volk (Janez Mohor). Dirigent ubira ob svojem novem zboru dve taktiki: prav zanje je skompiriral kar tri pesmi za prvi koncert ter jih tako pripravi do razumevanja svojega pojmovanja izvajanja zborovskega petja. Prijetno poživitev je dosegel tudi z veliko solističnih partov. Še tako kratek solo nastop je doživetje za pevca, prijetna osvežitev za poslušalca, ki nekako privatno spozna posameznike in njihove glasove. Gostovanje moškega pevca pri ženskem zboru in ženskega ob moškem zboru je že zamelek mešanega zbora. Saj, Horjulci! Na prvem letnem koncertu so predstavili moški zbor, na drugem moški in ženski zbor. Na tretjem bodo prav gotovo mešanega. Še malo, pa bodo – upamo – imeli v gosteh tudi mladinski zbor. 1974. leta so Horjulcem obljubili ob uspelem referendumu za samoprispevek novo šolo. To je že čez dve leti. Če danes še ni pogojev za tako sodelovanje šole in kraja, takrat prav gotovo bo.

Koncert je sklenil moški zbor. Danilo Bučar: Majolčica (Cvetko Golar), Matija Tomca: So še rožice u gartelna žalvale (priredba narodne), Pavle Kernjak: Pa že svita se den (priredba kor. narodne), Emil Adamič: Završki fanje (Rudolf Maister), Albin Weingerl: Lisjak (Matej Bor).

Zadržanost horjulske publike se je pokazala v zahtevi, da je moral dirigent Albin Weingerl ponavljati vsega štiri pesmi. Odzval se je samo na najbolj vztrajne zahteve. Zadržanost publike pa taka! Me prav zanima, kdo si jo je zamislil! Moj vtis je prejel tak, da imajo Horjulci ne le tenka ušesa, ampak tudi že dokaj izdelan občutek za pristno lepoto. Tisti, ki so stali ob steni, so zelo točno in jasno vodili navdušenje. Taisti so tudi vprašali, ali sprejemajo v zbor samo stare. Zato so jih na tem koncertu povabili, da se pridružijo. Potem bo treba razriniti oder in povečati dvorano. Horjulci bodo zmogli tudi to. Z novo šolo bo vse lažje in drugače.

Med koncertom nas je povezoval z zboroma špiker Matko Zdeček, s tekstom, ki bi bil v čast vsakemu profesionalcu. Izpoved obh zborov in njegov vezni tekst je bil pogovor o pristni lepoti, o vrednosti domačega in o naši narodni bolečini ob Slovencih na koroškem Avstrijskem.

Kulturne vesti

Že pred dvema mesecema je vznikla misel za ustanovitev občinskih godbe. Zbranih je 25 godbenikov z glasbili in trobili in tudi kapelnik je pripravljen takoj pričeti z vajami.

Težave pa so nastale pri iskanju primerne prostora, kjer bi godbeniki vadili. Do sedaj še nismo našli izhoda iz te zagate – mogoče v novo urejenih prostorih Kulturnega doma na Viču, ki pa so začasno zasedeni po Mestnem gledališču.

Pevski zbori na območju občine pripravljajo nove programe, nekateri so že imeli prve koncerte.

Moški in ženski pevski zbor v Horjulu (60 pevcev) je pravkar priredil dva samostojna, celovečerna koncerta v popolnoma zasedeni dvorani. Za začetek marca pa zbora pripravljata nov program za koncert ob 50-letnici njih zborovodje prof. Albina Weingerla.

V Horjulu se je pevska dejavnost močno razširila, tako da imajo skoraj iz vsake hiše vsaj po enega pevca. V zbor je vključenih tudi precej mladih, kar še posebej pozdravljamo. V programu je še ustanovitev mešanega pevskega zbora. Tu so se v Horjulu močno angažirali – kaj pa tradicionalna dramska dejavnost? Upajmo, da se ne bodo zadovoljili samo z gostovanji drugih.

Pevski zbor društva na Škofljici je k moškemu zboru pridružil še ženski, tako da so pričeli z mešanim pevskim zborom pod vodstvom zborovodje prof. Ribarivica. V decembru je društvo priredilo za občane Škofljice pevsko revijo, na kateri je nastopal poleg moškega zbora še otroški in mladinski zbor.

Moški pevski zbor Brezovica je pripravil popolnoma nov program in bo 14. 1. priredil samostojen koncert v novo urejeni dvorani v Notranjih Goricah.

Tudi na Viču imamo nov moški pevski zbor s 25 pevci pod vodstvom zborovodje prof. Ulage. Začasno vadijo v gasilskem domu na Viču.

Za občinsko revijo pevskega zbora odraslih, ki naj bi bila kar v dveh krajih v občini, se pripravljajo 8 pevskega zbora in okteto s 157 pevci.

Mladi pevci osnovnih šol naše občine t. j. 21 mladinskih in otroških pevskega zbora s preko 1000 pevci pa se pod vodstvom svojih zborovodij pripravljajo na majsko proslavljanje oz. pevski reviji v Pionirskem domu, kar prireja obč. ZKPO.

ALBINA KOS

To je bilo dejanje opredelitelve... Zborček, ki je zrastle iz nekaj več kot 10 pevcev (vodil ga je Alojz Zupet), predstavlja danes kulturno obliko kraja, ki mu daje barvo, značilnost, usmerjenost.

Obrat Iskre, 700 prebivalcev, Vas. Dve gostilni. Stoletna šola. Uspeh referendum za samoprispevek. Pričakovano šole 1974. leta. In pevski zbor. Ne eden. Zdaj sta že dva. Moški zbor je že posnel svoje pesmi za radijsko oddajo. Tisti, ki niso mogli v dvorano, ker je bila pač razprodana, bodo poslušali pač to. Toda doživeti njihovo pesem, pesem delavcev in delavk doma na njihovem skromnem odrčku, pa je doživetje, ki ga radio ne more posredovati. Nič čudnega, da sta se ob osvajanju kulturne potrebe doline srečala Prešernov nagajenec pesnik Tone Kuntner in komponist – dirigent Albin Weingerl.

To in take so karakteristike kulturnega Horjula, ki 30 km od Ljubljane živi svoje polno življenje.

JOŽA ZAGORC

TOVARNA VIJAKOV SKRBI ZA IZOBRAZBO DELAVCEV

Šola v podjetju

Naj danes zapišem nekaj več besedi o skrbi za šolanje svojih delavcev v tovarni TOVIL. Tovarna vijakov, ki je našim občanom dobro poznana, zaposluje danes okrog 260 delavcev in uslužbencev. Med njimi je precej fantov in deklet, ki so tu našli svoj vsakdanji kos kruha, a je ta prav zaradi njihove nezadostne izobrazbe oziroma neustrezne kvalifikacije nemalokrat premajhen. Podjetje, ki že dalj časa uspešno skrbi za šolanje svojih delavcev, tudi sedaj ni ostalo brez posluha. V jeseni lanskega leta je sklenilo organizirati šolanje vseh tistih, ki nimajo zaradi tega ali onega vzroka končane osnovne šole. Po končani osnovni šoli pa jih podjetje namerava usposobiti za nadaljnje šolanje bodisi na administrativnih šolah (predvsem dekleta) oziroma omogočiti kvalifikacijo.

To pa morda ne bi bilo niti tako

Knjižnica v Velikih Laščah

presenetljivo, če se v podjetju ne bi odločili, da bodo šolanje imeli kar v tovarni sami. Marsikomu bi bila tako pot na druge šole predaleč, ne pa tudi med delovnimi tovariši učenje verjetno gre lažje od rok. Zanimivo je, da v podjetju pravzaprav niso računali, da jih bo toliko obiskovalo večerni pouk in so bili v začetku kar malce v skrbih za prostor. Petdeset deklet in fantov je razdeljenih v dva razreda. Predavajo pa jim učitelji dopisne delavske univerze. Samo šolanje, ki je organizirano na nadvse posrečen način, vreden posnemanja, bo stalo podjetje okroglih sto deset tisočakov.

In učenci? Kot smo zvedeli, so s tako organiziranim šolanjem zadovoljni, no, da bi bili z njimi zadovoljni še njihovi učitelji in bi njihov uspeh bil tako najlepše plačilo podjetju za njegova prizadevanja.

J. D.

Dramska dejavnost v tekoči sezoni

S septembrom se je začela nova sezona na kulturno-prosvetnem področju. Člani komisije za gledališko dejavnost so skupaj s predstavniki obč. ZKPO obiskali vsa društva, ki že delujejo ter nekatera, ki letošnje leto na novo začenjajo s kulturno-prosvetnim delom ter se domeni po predhodnem posvetovanju in v skladu s programom dela, koliko in katera dramska dela bodo društva pripravila za tekočo sezono. Društva so izražala želje po konkretni pomoči ob pripravi posameznih odskih del. Več društev je brez režiserjev, zaradi česar so se domeni za delno pomoč pri režiji, ali celotno režijo, pa tudi za ostalo strokovno pomoč ob pripravi dramskih tekstov.

Prvo je z delom začelo kulturno-umetniško društvo Rob na Dol, ki se je za Novo leto že predstavilo s predpremiero komedije Mannersa „Peg, srček moj!“. Predstavo je publika, v nabito polni dvorani, ki je improvizirana, z navdušenim aplavzom sprejela. Za to sezono igrajo še v garaži, gradijo pa že nov kulturno-prosvetni dom, v katerem upamo, da se bodo prihodnjo sezono že predstavili. Premiera imenovanega dela pa bo v sredini januarja v dvorani na Turjaku. V načrtu imajo še eno dramsko delo z naslovom „Prababica“, ki jo je režirala domačinka, dolgoletna in požrtvovalna prosvet. delavka Angela Puh.

V oktobru so začeli z vajami tudi na Dobrovi, kjer pripravljajo komedijo B. Cannersa: „Roksi“! Zaradi boleznih in odsotnosti posameznih članov ansambla se je delo ob pripravah nekoliko zavleklo, vendar upamo, da bomo v začetku februarja že videli premiero v ogrevani dvorani.

Z delom so začeli tudi v Šentjoštu, kjer pripravljajo komedijo A. Roksandiča „Poroka“! Takoj nato bodo začeli s pripravo komedije „Kam iz zadreg“. V Šentjoštu je že vse pripravljeno za gradnjo novega kulturno-prosvetnega doma in bodo spomladi z delom že začeli. Podjetni in požrtvovalni domačini bodo po že dokončanih raznih drugih gradnjah v kraju začeli še z novogradnjo in na področju kulture po dograditvi šole slavili še eno zmago.

V Notranjih goricah pripravljajo komedijo Stevensa „Zakonski vrtljak“! Predstava oz. premiera dela bo v mesecu februarju.

Na Igu pripravljajo komedijo N. Manzarja „Mrtvi ne plačujejo davkov“! Obe skupini sta lansko leto

pavzirali, letos pa sta ponovno pristopili k delu.

PD Horjul se trenutno pripravlja na vokalni koncert in bo z dramskim delom začel pozneje. KUD Lavrica trenutno ponavlja lanskolletno komedijo A. Ackarda: „Odkrilo se lažnik!“ V mesecu decembru pa bodo gostovali v domu „Svobode“, Kleče-Savljice. Še v tem mesecu bodo začeli na novo pripravljati komedijo A. Golarja „Vdova Rošinka“! Vrta skupina pripravi vsako leto eno predstav.

Po nekaj letih se je spet oglasila dramska skupina KUD Škofljica, ki pripravlja mladinsko igr. Pugeta „Srečni dnevi“! Skupina mladincev se je razvela, da bo delo na Škofljici spet steklo in obljubljajo, da bodo v sklopu starejših pripravili še eno dramsko delo.

Po več letih so začeli spet z delom v novo ustanovljenem društvu v Polhovem Gradcu, kjer pripravljajo komedijo Barrash-Moore „Cvetje hvaležno odklanjamo“! Skupina namerava spomladi pripraviti še eno domače delo.

Tudi na Turjaku se pripravljajo, da bodo v okviru novo ustanovljenega društva pripravili mladinci eno dramsko delo. Trnovčani se bodo v kratkem predstavili z mladinsko igr. Kammermana „Rdeča kapica“, nato pa bodo še sledila dela komedija Kostojeva „Dan oddiha“, ter drama O'Neill „Strast pod brestom“. Tako na KOncu lahko pričakujemo, da bo v času do XII. obč. revije dramskih del kar 15 premier, kar je v vseh 12 letih, kar organizirajo revije, največje število predstav. Skupine bodo nato še gostovale širom področja Zveze kulturno-prosvetnih organizacij mesta Ljubljane.

Kot je razvidno iz opisanih podatkov, dramska dejavnost v okviru kulturno-rosvetnih dejavnosti ne stagnira, uč pa se uspešno uveljavlja in uspešno pokriva nastale kulturne vrzeli po naši ožji domovini.

M. PELJHAN

ČIGAVA STA KLOBUKA?

Člana ZRVS, ki sta na izpitu pozabila klobuk, ga lahko dobita na sedežu občinskega odbora ZRVS.

Rubrika starejših občanov

Srečanje, vredno posnemanja

Prisrčno in nemalo ganljivo je bilo vsakoletno srečanje upokojencev krajevne skupnosti Kolezija v zadnjih dneh poslavljajočega se leta. Krajevna skupnost, ki je vsakoletni pobudnik tega srečanja, je povabila vse upokojence starejše od sedemdesetih let. Prišlo jih je sicer manj kot so pričakovali, nekoliko osemdeset smo jih našli v prostorni avli šole na Bičevju. Z rdečimi nageljni v rokah ali pa v gumbnici so najprej pristostvovali kratkemu kulturnemu programu, ki so jim ga priredili s pomočjo svojih tovarišic cicičani iz vrtca Kolezija in pionirji bičevske šole. No, to pa še ni vse! Majhna spominska darila so jim dali cicičani, denarice in živalce, ki so jih sami oblikovali. Sledila je pogostitev ob zvokih harmonikarja iz Trnovca, nekaj pesmi pa jim je za-

pel še trnovski kvartet. V prijateljski vzdušju sta najstarejša udeležena srečanja in najstarejši udeleženi otvorila ples.

Takšna pozornost osebja šole in krajevne skupnosti, ki sami pripravili, organizirali, skrbeli in postregli, in vse to le z obliko dobre volje, je temu srečanju tislila še poseben pečat.

In navsezadnje, kaj lahko takšno srečanje pomeni staremu občanu? Predvsem je že tu zadovoljstvo, da je tako srečanje, da je takšno srečanje lahko tudi del njihove družnosti (predlagali so celo, da bi vsi novili društvo upokojencev) in da je res prav tako, da tudi na življenja zaveže večših tudi že pozabljeni veter človeške toplote sočloveka.

PAZNIK TUDI ZA STAREJŠE OBČANE

Dan pred praznikom republike je organizacija Rdečega križa „Milan Cernik“ na Viču prijetno presenetila z že tradicionalnim družbenim popoldnevom nad 70 let stare občane. Osebn, v prisrčnem tonu napisana vabila, so zbrala to popoldne v dvorani zavoda za slepo mladino 90 udeležencev, katerim je odbor pripravil lep kulturni program, na katerem so sodelovali učenci glasbene šole in Frane Milčinski-Jezek.

Sledila sta zakuska in razgovor.

DRAGO VONČINA,
Jamova 13

UPOKOJENCI N. GORICE-PLEŠIVICA NA IZLETU

Društvo upokojencev Nove Gorice Plešivica je imelo v letu 1974 dva izleta. 6. maja so se odpeljali preko Trojan in Celja v Rogaske tino in Kumrove, kjer so obišli rojstni kraj predsednika Tita. V so se mimo Čateških in Dolenjske Toplice po dolini Krke. Drugič so namenili čez Vršč preko Gore in Primorske po dolini Soče in do Nove Gorice, nato pa so se po Črni vrha vrnili domov. Za jeten zaključek leta so se v družnem domu zbrali na strovanje.

Prišlo je pismo

Oprostite mi, da se oglašam kot ena manj vredna stvar. Nisem namreč v zaviljivem položaju. Osamelost, socialni problem, bolezen...

V Komuni sem brala o sesedski pomoči. V mnogih primerih bo to edina možna rešitev. A verjemite, da je ta stvar zelo žalostna. Pomislite, koliko primerov pa bo takih, da se bodo sosedovi res s humanim čutom približali revežu, bolniku ali onemoglemu?

Tukaj bi se moralo zahtevati poštenje! Nikakor pa, da ti sili v bajto, da bi zmaknila, če bi še kaka stvar bila, in otroci prekucevali vse predale in kar se premakniti da, da je po taki pomoči še dosti slabše, kot če je ne bi bilo. Ugovarjati pa ne smeš, ker si popolnoma nemočen. Če odklanjaš usluge ali obiske, ker ti niso ljubi, te razglasijo, da si čudak, da ti ni mogoče pomagati, ker si nedostopen. In potem širijo in razglašajo v deveto vas, kako radi bi pomagali, pa se ne more. Da si potem na vsak način še na slabšem, kot če bi te čisto na miru pustili.

Obisk osamljenega je zaželen, če je res sočuten. Iz hinavščine ali radovednosti pa ne. Zakaj bi še s tem mučili bolnika, ko je že tako dovolj revež.

ZELO PRIZADETA

Ko postaneš star in potreben pomoči... Foto: F. Modic

Razmišljanja ob sprejemanju večjega proračuna OBZTK

o glas vpijočega v puščavi?

Ali boste, tovariši občinski svetniki, letos zopet odinili telesno vzgojo in šport? Če to nameravate, vas opozarjam, da ste že trikrat zadnje obljubili, da tega ne boste več storili. V imenu telesne kulture vas opozarjam, da je ne zavrzete; tudi vi ste jo zelo potrebni in močno ključ za našo telesno kulturo je nedeljivi del našega življenja. Če je ne opozarjam, ste sami odgovorni za njeno mrtvico. Ko danes gledamo razpravo o tem, kako nam znanost, socialistično oblikovanje mladega človeka, kar je ena glavnih nalog telesne vzgoje, se pomnimo še dveh, treh resnic. Prva: telesno gospodarstvo ne potrebuje pokornih glav in okornih rok. Za uspešno obrambo domovine morajo biti njeni tvorci zdravi in krepki, telesno izurjeni, pogumni ter borbeni. Druga: delovne vzgoje mladega človeka tvorijo prav telesna vzgoja, saj ni telesnega in srečnega življenja. Tretja: ljudstva brez zdravja in telesne moči.

Zdrave navade ljudi, množičnost telesnovzgojnih organizacij in veliko prostega časa ljudje posvetijo telesni vzgoji, športu in rekreaciji, ti dejavniki pogosto stopnjo telesne kulture nekega naroda. Mladi ljudje počijo in želijo aktivno sodelovati v športnih in telesno vzgojnih organizacijah. Ko se želijo vključiti v neke organizacije, naletijo največkrat na dve skrajni značilnosti teh organizacij. Prva je zaprtost športnega kolektiva, ki je odraz minimalnih sredstev, s katerimi razpolaga. Če bi klub odprl svoja vrata in razširil dejavnost, bi se sredstva takoj raztopila, da bi dejavnost počasi umrla. To pa je že druga značilnost športnih organizacij. Društvo živimo z bedno materialno osnovo. Nove organizacije so poslali občinski zvezi za telesno kulturo svoje letošnje programe dela. V njih so dejavnosti, ki skupno zahtevajo 4,12 milijona dinarjev sredstev. OBZTK je v svojem predračunu to vsoto zredčila na najnižjih 2,44 milijona dinarjev. V lanskem letu pa je skupščina občine namenila telesni kulturi 0,68 milijona. Kako dobiti manjkajoča sredstva?

banju v našem času že izrabljajo nekateri za pridobivanje novih podnikov: gostilne privabljajo nove pivce, cerkev nove vernike.

Kaj storiti? Družba mora zagotoviti sredstva za nov temeljni program telesne kulture. Skrbeti mora za gradnjo novih nujno potrebnih šolskih objektov, vzdrževati obstoječe objekte, šolati strokovnjake in publicirati telesno kulturo. Konkretno pa potrebujemo opremljene in oskrbovane telesnovzgojne prostore in igrišča, na katerih bodo delovali poklicni telesnovzgojni strokovnjaki. Edino v tako urejenih razmerah lahko družba pričakuje, da se bo občan odzval vabilu. Praksa je pokazala, da je ta trditve pravilna. Mar pretravim? Nikakor! Tako bi le zadostili dejavnosti.

Kakšno je dejansko stanje? Že vloženi denar mečemo stran. Zgradili smo drage objekte, ki naj bi združevali čim več dejavnosti na istem prostoru. Sedaj služi tak kompleks športni prostor le za eno ali dve panogi, navadno je to nogomet ali pa divja rekreacija. Osmislimo to idejo o velikem osrednjem športnem parku: tak objekt potrebuje redno nastavljen strokovnjake, ki bodo vedno na voljo mlademu človeku kot svetovalci in organizatorji. Prostore in naprave je potrebno tudi skrbno vzdrževati, tako da so vedno pripravljeni za dejavnost. V naši občini so taki objekti in organizacije: Športni park Svoboda, športno društvo Krim, obe telovadni družbi Partizan in oba objekta za vodne športe: veslaški klub Savica ter Kajak kanu klub LBD, katera bi lahko povezali v center za vodne športe.

Vsa društva in klubi, ki so vezani na ta športni prostor, in ostale organizacije so poslali občinski zvezi za telesno kulturo svoje letošnje programe dela. V njih so dejavnosti, ki skupno zahtevajo 4,12 milijona dinarjev sredstev. OBZTK je v svojem predračunu to vsoto zredčila na najnižjih 2,44 milijona dinarjev. V lanskem letu pa je skupščina občine namenila telesni kulturi 0,68 milijona. Kako dobiti manjkajoča sredstva?

Ali bodo telesnokulturni delavci še naprej stihajsko zbirali denar: prosjačenje, strici, pokrovitelji, mecen in reklama? Ali bodo še naprej oddajali nujno potrebne športne prostore za skladišča delovnih organizacij, da se bodo lahko pretokli? Namesto, da bi ti ljudje vzgajali in izobraževali mlade ljudi, morajo beračiti. Tak način zbiranja sredstev za družbeno dejavnost ni zakonit in ni samoupraven. To je dogovarjanje posameznikov.

Ce v telegrafskem slogu preletim problematiko telesne kulture v občini, ugotavljam takole: OBZTK honorira trenerje za osnovno dejavnost, torej množičnost; vendar le delno. Trenerjev za kvaliteto ne podpira, jih bo pa morala. To bo skušala rešiti z novim pravilnikom. Za kadre bodo organizacije porabile 422.000 dinarjev.

Za vzdrževanje objektov skrbi množica amaterjev. Ti ne morejo tekoče in redno skrbeti za športni prostor in naprave. Le nekatere organizacije imajo na voljo profesionalce, vendar delovni odnos z njimi ni urejen. Ko zmanjka denarja za elektriko, vodo in kurjavo, dejavnost društva preneha. Počakati je potrebno na pomlad, ko je že toplo in se lahko umijemo v kakšnem grabnu, če ni smrdet kot Ljubljana. Letošnji funkcionalni izdatki društva in klubov bodo 730.000 dinarjev.

Naloga OBZTK je omogočiti rast množičnosti in njeno razvijanje v kvaliteto. Tekmovanja so zunanja manifestacija množičnosti. In ta tekmovalna stanja 1,429 milijona dinarjev. Vsaj približno toliko denarja lahko dobijo športni kolektivi samo z prelivanjem denarja iz drugih postavk. To je največkrat investicijsko in redno vzdrževanje. Objekti zato propadajo! Toda mladi ljudje morajo tekmovali. Množičnost pogosto zahteva kvaliteto. Kaj naj ta kvaliteta dela, če ne more tekmovali?

Resume: telesne kulture in njenih problemov ne bodo rešili vrhunski dosežki in rekordi "maziljenih" športnikov, temveč pozornost družbe do lastnih potreb.

J. GERKMAN

Letošnji smučarski tečaj bo v Mojstrani

Občinska zveza za telesno kulturo občine Vič-Rudnik zopet prireja svoj tradicionalni smučarski tečaj v času šolskih počitnic od 27. januarja do 3. februarja. Že devet let bo tečaj ob dvanajstih smučarskih učiteljih in vaditeljih zbral okoli 120 smučarjev in bodočih smučarjev. Začetek tečaja bo 27. januarja, ko se bodo ob 7.30 uri zbrali vsi udeleženci pred kinom Vič, zraven zgradbe občinske skupščine Vič-Rudnik. Tečaj bo trajal do vključno 3. februarja, kar je skupno sedem dni smučanja. Za stroške prevoza, prehrane in žičnic bo vsak tečajnik prispeval 280 dinarjev, učitelje in vaditelje ter bolnišnico sestro pa bo financirala OBZTK. V tečaj lahko starši prijavijo šolo-obvezne otroke, stare od šest do petnajst let. Tečajniki se bodo vsak dan vozili na smučišče z avtobusi. Ko jih bodo vodniki razdelili v vrste po znanju smučanja, se bodo zagrizli v smučarsko abecedo po predvidenem programu za vsako posamezno kvaliteto skupino. Po dopoldanskem pouku bodo vodniki odpeljali svoje varovance na enolončnico v bližini gostinski objekta, kjer se bodo hako tudi pogreli, če bo zunaj hladno. Ko bo mimo tudi popoldanska smuka, bodo tečajniki shranili smuči v primeren, za to najet prostor. Tako jim ne bo potrebno prenašati opreme nazaj domov.

Tudi v letošnjem tečaju bo verjetno v nedeljo, ko so smučišča ob vlečnicah polna, izlet v turnim smukom. Ob tem izletu bodo vodniki povedali tečajnikom nekaj o razvoju smučanja, o nevarnostih, ki prežijo na smučarja v gorah in kako se jim ubranimo ali se jim izognemo. Namen tega izleta na smučeh je predvsem ta, da otroci spoznajo lepote, ki jih lahko doživijo le med turnim smučanjem. Morda se bodo kdaj kasneje tudi sami ali s starši odločili za podoben izlet. Ta smučarska aktivnost je v dobi žičnic in steptanih smučišč

neupravičeno zapostavljena. OBZTK skuša prispevati vsaj drobec pri oživitvi turnega smučanja ali smučarskega izletništva. Novost v letošnjem tečaju bo učenje na kratkih smučeh. To metodo vse bolj uveljavljajo pri nas po zaslugi tovarne športnega orodja GLM, ki izdeluje serijo kratkih smučev z nazivom GLM. Učenje s temi smučmi je primerno za starejše začetnike in tudi za večje ter močnejše šolarje. Po tej metodi bosta učila v tečaju dva učitelja smučanja. Poučevala bosta tiste, ki nimajo svojih smučev, imajo pa smučarske čevlje. Torej letos se lahko za tečaj prijavijo tudi tisti, ki še niso tako navdušeni za smučanje, da bi si kupili lastne smuči ali jih še ne morejo kupiti, bi se pa radi naučili smučarske veščine. Če se bo ta način poučevanja obnesel tudi v tem tipu smučarskega tečaja, ga bo OBZTK drugo leto razširila ali priredila poseben tečaj samo po tej metodi. Seveda pa je oprema za tak tečaj zelo draga, kljub temu, da nudi tovarna ELAN športnim organizacijam 20 % popusta pri nakupu smučev in palic. Popust pa bi lahko bil še večji, saj je vsak tečajnik potencialni kupec smučarske opreme, ko se nauči vsaj nekoliko vijugati. OBZTK bo imela letos za učenje štiri kompletne GLM smuči, to je dvanajst parov smučev. Te komplete bo izven svojega tečaja tudi posojala svojim osnovnim organizacijam za njihove tečaje.

Občinska zveza za telesno kulturo vabi občane, da vpišejo svoje otroke v smučarski tečaj, ki bo tudi letos solidno organiziran, za kar jamčijo izkušnje, pridobljene v tečajih na Ulovki, Zaplani, Senčici, Rakitni, Veliki planini, Voglu in v Mojstrani. Vsekakor pa je vse odvisno od snega. "Torej: sneg letošnji, kje si, da razveseliš mlade in stare?"

J. G.

Ustanavljamo telesnokulturno skupnost občine

Z delom je začel iniciativni odbor za ustanovitev telesnokulturne skupnosti v občini. Za predsednika tega odbora je bil izvoljen Bine Lenaršič, sekretar obč. konf. SZDL. Njegove izhodiščne teze objavljamo v skrajšanem zapisu.

Našim bralcem smo uvodoma dolžni osnovnih pojasnil. Zakon o telesnokulturnih skupnostih je že pripravljen in bo sprejet konec meseca ali v začetku prihodnjega. Spremembe, ki jih prinaša, so zlasti v nadomestitvi predstavnih odnosov z delegatskimi tudi na tem področju družbene dejavnosti. Spremenjeni odnosi pa naj pripomorejo predvsem k resnični množičnosti telesne kulture, kar je sicer že vseskozi naše geslo, a z njegovim uresničevanjem vsaj doslej ne moremo biti zadovoljni.

V naši občini smo med ljubljanskimi prvi, ki smo pristopili k formiranju telesnokulturne skupnosti. Za občinski okvir smo se odločili zato, ker v tem obsegu vidimo najboljše zagotovilo za razmah množičnosti. Pa tudi dosedanj uspehi občinske zveze za telesno kulturo nas prepričujejo, da smo na pravi poti, na kateri prehajamo zdaj v nove kvalitete in kvantitete.

Že več let se v raznih družbenih in političnih organizacijah kot tudi

posamezniki prepiramo o potrebnosti po temeljito organizirani športni rekreaciji in splošni telesnokulturni dejavnosti. Žal smo se o tem doslej vse preveč kampanjsko, največkrat pa slabo organizirani, lotevali zgolj prepričevanj med seboj, dokazovali smo, grajali, predlagali, pozivali in tako naprej. Trdim, da med seboj, kajti vsa ta dokazovanja in prepričevanja so, kljub javnemu obravnavanju, povečini ostajala v vedno istem krogu podobno mislečih, ki si v bistvu nismo mogli povedati ničesar novega ob dejstvu, da je telesna kultura v naši družbi zapostavljena in nepravilno ovrednotena.

Kot prvi problem, ki je ključnega pomena za preseganje takega stanja in za nadaljnji razvoj telesne kulture, je dejstvo, da v naši zavesti, občanov oziroma delavcev, družbenopolitičnih forumov, telesnovzgojnih delavcev in krajevnih skupnostih in mladine, nismo dosegli premika v smeri doživljanja telesne kulture kot potrebe posameznika in družbe, usklajene s težnjo za kvalitetnejšim življenjem posameznika, za njegovo zdravje.

Druge probleme pa vidim na poti razvijanja samoupravnih odnosov na področju telesne kulture v skladu z delovnim dogovorom ZTK Slovenije in bodočim zakonom o telesnokulturnih skupnostih. Ta zakon bo sprejel v skupščini SRS najkasneje v prihodnjem mesecu in bo samo osnova za ustanavljanje telesnokulturnih skupnosti, za pravno uokvirjenje samoupravljanja na tem precejšnem področju družbenega življenja v občinah oziroma SRS. Zavedati se moramo, da telesnokulturna skupnost v občini sama po sebi še ne bo zagotavljala samo-

upravnih odnosov v telesni kulturi (kakor tudi ne zagotavljajo samoupravnih odnosov v gospodarstvu delavski sveti v delovnih organizacijah). Pač pa je nujno potrebna pravna oblika samoupravnega statusa telesne kulture.

Ob ustanavljanju telesnokulturne skupnosti moramo računati na morebitne odpore v občini kot tudi mestu. Brez dvoma je za marsikatero posameznika, pa tudi za marsikatero ekipo bilo lažje "odtujiti" iz delovnih organizacij pa tudi iz proračunov družbenopolitičnih skupnosti določena sredstva preko različnih zvez, na račun drugih za hrbtno širše javnosti, kot pa uveljaviti svojo zahtevo pred celotno telesnokulturno javnostjo na osnovi dejanskih potreb in resnične množičnosti in kvalitete v primerjavi s potrebami in kvaliteto drugih.

Nosilci telesnokulturne dejavnosti, združeni v samoupravni in interesni skupnosti, bodo odslej samo na osnovi družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja oblikovali in uresničevali dogovorjene programe za razvoj množične telesne kulture in športne rekreacije do vrhunskih športnih dosežkov.

V dosedaj znanem osnutku zakona je predvideno, da se telesna kultura financira v okviru posamezne telesnokulturne skupnosti s sredstvi, ki si jih zagotavlja na podlagi zakona in družbenega dogovora o izvedbi programa telesnokulturne dejavnosti. Osnova za sklenitev družbenega dogovora bo program telesnokulturne dejavnosti, ki ga telesnokulturna skupnost predloži ostalim udeležencem družbenega dogovora. V tem družbenem dogovoru bo moralo biti določeno, koliko sredstev je potrebnih za izvedbo programa in kdo jih prispeva. Redna udeleženca družbenega dogovora bosta telesnokulturna skupnost in družbenopolitična skupnost na njenem območju delovanja. Poleg njih pa še organizacija združenega dela in druge organizacije kot tudi občani. Posameznim izvajalcem telesnokulturne dejavnosti se bodo zagotavljala sredstva na podlagi pogodb, ki jih bodo sklenili s telesnokulturno skupnostjo. Za posamezno vrsto telesnokulturne dejavnosti ali za posebej določen namen bo telesnokulturna skupnost lahko dodelila sredstva vezala tudi na pogoj, da uporabnik dodeljenih sredstev prispeva del svojih sredstev, ki si jih zagotavlja iz drugih virov.

Zaradi dejstva, da bo zakon o telesnokulturnih skupnostih sprejel precej pred zakonom o njihovem financiranju, se lahko zgodi, da se bomo morali v telesnokulturni skupnosti običajne te takoj v začetku ukvarjati predvsem z vprašanjem financiranja že vtečenih telesnokulturnih dejavnosti, ne pa z razširitev le-teh na osnovi samoupravnega dogovarjanja vseh zainteresiranih za razvoj telesne kulture v občini. (S podobnim problemom ob že dokaj urejenem financiranju so se več let ukvarjali v TIS in sedaj ob neurejenem financiranju še v ljubljanski kulturni skupnosti).

Samo načel sem nekatera vprašanja, katerih rešitev je v veliki meri odvisna od nas samih, od našega odnosa do telesne kulture v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, občini in mestu, še posebej pa v vseh interesno organiziranih telesnokulturnih kot tudi ostalih družbenih sredinah. Nujna je močnejša prisotnost krajevnih organizacij SZDL, osnovnih organizacij ZK, organizacij zveze sindikatov in ne nazadnje aktivov zveze mladine v krajevnih skupnostih, šolah in organizacijah združenega dela, pri reševanju in bolj samoupravnem organiziranju množične telesne vzgoje in športne rekreacije na območju njihovega delovanja.

BINE LENARŠIČ

Kaj se dogaja s telesno vzgojo v osnovni šoli?

Telesna vzgoja je v vseh osnovnih šolah (ne samo v naši občini) še vedno kamen spotike. Premalo se zavedamo, kako pomemben je ta predmet, ki ga že dolga leta zapostavljamo. Vemo, kako pravilna telesna vzgoja izpolnjuje toliko vzgojno-zdravstvenih, moralnih in etičnih nalog, kot noben drug predmet. Vendar v tem pogledu do sedaj nismo ukrenili še skoraj ničesar. Samo pogledimo:

V nižjih razredih do petega učijo telesno vzgojo — lahko trdimo — nestrokovnjaki. Ne zavedamo pa se, da prav v tej razvojni fazi otrok potrebuje največ gibanja in seveda najboljši vzgojni kader. Za to obdobje je potrebno, da učitelj ali trener vsaj v grobem obvlada nekatere veje sodobne medicine in psihologije kot so: športna psihologija, anatomija, fiziologija, preventivna gimnastika, medicina športa in vsaj nekaj osnovnih atletskih disciplin. Zgoditi se, da otrokom v tem obdobju zaradi nestrokovnosti bolj škodujemo kot pa koristimo. Poleg tega pa tudi splošni zdravniki ne priporočajo telesne vzgoje mnogim učencem zaradi degeneracije ali manjših srčnih obolenj, kar pa še bolj škoduje mlademu organizmu. Strokovni kader na tem področju pa bi s pogovorom ali nadzorom zdravnika lahko v teh primerih vsaj ohranili stanje učenca, če bi ga ne mogel izboljšati. Vendar pa ni samo nestrokovnost kriva za takšno stanje telesne vzgoje. Mnogo osnovnih šol je brez ustreznih orodij, še več pa brez telovadnic, garderob in kopalnic.

Kako naj izvajamo telesno vzgojo, ko pa nam sami materialni pogoji to največkrat preprečujejo? Ali ne spada k telesni vzgoji tudi higiena, disciplina, etika in moral? Vprašajmo se, ali je dovolj za mladi organizem samo tri ure tedensko preživeti v telovadnici, ko pa je statistika pokazala, da je otrok v eni uri telesne vzgoje aktiven samo 10 do 12 minut, ali 30 minut tedensko. To je prav toliko, kolikor je aktiven vsak, ki izvaja petminutno jutranjo gimnastiko. Že tako osiromašeno uro telesne vzgoje še skrajšujemo s tem, da otroci odhajajo iz telovadnic pet do sedem minut pred koncem, ker to zahtevajo predmetni učitelji ali pa profesorji drugih predmetov.

Program dela v višjih razredih osnovne šole pa je tako natrpan, da mu otroci ne morejo niti slediti — ali pa dobijo najmanjše znanje. Večinoma je ta program sestavljen tako, da ga nekoliko obvladajo le najboljši učenci, ki so bodisi pri klubih ali pa pri SSD. Kaj niso slabotnejši in manj vešč otroci veliko bolj potrebni telesne vzgoje? Kako naj program desetih disciplin učenci obvladajo v 20 urah, če pride na vsako disciplino komaj dve uri aktivnega dela?

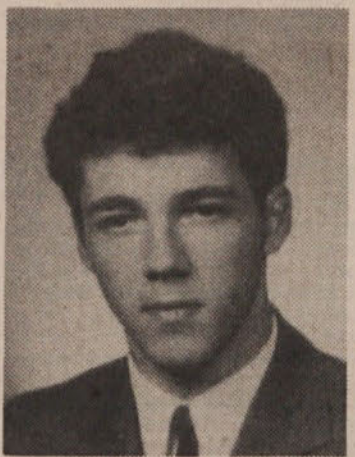
Kaj naj storimo? Bomo morali še enkrat glasovati za samoprispevek, ker vemo, da denarja še vedno ni dovolj za vse potrebe šolstva. Ne zavedamo se, da se na mladem človeškem organizmu pojavlja vse več degeneracijskih sprememb. Ne upoštevamo gesla: "Zdrav duh v zdravem telesu", ampak stremimo le za Coubertinovi olimpijskim geslom: hitreje, višje, hrabreje, in še to samo pri peščici vrhunskih športnikov.

Kaj ni množična in zdrava telesna vzgoja naš cilj?

ANDREJ ŠTURM

LEPI DOSEŽKI TALENTIRANEGA TELOVADCA

M. Kunčič naskakuje vrh jugoslovanske gimnastike

M. Kunčič se s talentom, vztrajnostjo in dobrim vodstvom dviga v vrh jugoslovanske gimnastike

Lanska sezona bo za telovadca TVD Partizan Trnovo Milana KUNČIČA prav gotovo zapisana kot najuspešnejša doslej. Milana Kunčiča verjetno ni treba posebej predstavljati. Povemo naj le to, da se je gimnastiko ukvarjal dobra 4 leta in da je v tem relativno kratkem času izredno napredoval.

Če se zaustavimo pri trenutnih razmerah v jugoslovanski, posebej pa še v slovenski gimnastiki, lahko z gotovostjo trdimo, da položaj ni rožnat. Nezadostno opremljene telovadnice, nestrokovni trenerski kader, nesistematsko delo — vse to je našo gimnastiko potisnilo v težaven, skoraj neresljiv položaj. Nobenega dvoma ni — naša gimnastika je zabredla v težko krizo, iz katere zaenkrat ni videti izhoda.

Prav zaradi tega je razveseljiv vsak uspešen nastop ambicioznega, skromnega in izredno marljivega telovadca TVD Partizan Trnovo Milana Kunčiča.

Po osvojitvi naslova mladinskega državnega prvaka so se uspehi kar vrstili. Tako je na mednarodnem gimnastičnem srečanju mladinskih reprezentanc Romunije in Jugoslavije Kunčič zanesljivo osvojil prvo mesto. Podoben podvig je ponovil tudi v Sremski Mitrovici, na prijateljskem dvoboju reprezentanc Vojvodine in Slovenije.

Na turnirju mest, ki je bil v začetku decembra v Novem Sadu, pa je Kunčič v zelo močni konkurenci (saj je tekmoval v konkurenci članov) zasedel 11. mesto, vendar pa bi njegova uvrstitev bila gotovo boljša,

če ne bi že na prvem orodju — bradlji, nesrečno padel in si poškodoval roko. Prav ta poškodba mu je preprečila nastop na republiškem prvenstvu zveznega razreda članov, kjer bi prav gotovo zasedel solidno mesto.

Iz uspehov Milana Kunčiča je razvidno, da gre za izredno perspektivnega orodnega telovadca. Začel se je resno približevati kandidaturi za člansko državno reprezentanco.

Njegove največje odlike so vaje na konju z ročaji, kar večini tekmovalcev dela največ preglavic. Poljubne vaje ima zelo težke. Te mu sicer ne ležijo preveč, vendar pa, ko bo odpravil tudi ta problem, lahko pričakujemo njegov vzpon v sam vrh jugoslovanske gimnastike.

Seveda pa bo vse to lahko dosegel samo z delom, trdim delom in z dobrim vodstvom trenerja Jožeta Mešla. Večkrat ga bodo pri delu še ovirale razne poškodbe, težave bodo z žulji ... vendar — vse to je sestavni del tega športa — in ker Milana Kunčiča poznamo kot nepopustljivega tekmovalca z železno voljo, lahko v letošnjem letu pričakujemo njegovo kulminacijo in to je v dresu članske državne reprezentance.

NIKO ŠOSTARIČ

KONČAN JESENSKI DEL TEKMOVANJA V LCRL

»MOKERC« DRUGI

Rokometaši SD Mokra smo z uspešnim nastopom v Zagorju zaključili tekmovalnem v jesenskem delu v ljubljanski conski rokometni ligi. Na prvem mestu se je zasluženo znašla neporažena ekipa Kamnika, sledi pa ji ekipa SD Mokra, ki je po dveh začetnih neuspehih v nadaljevanju zaigrala mnogo bolj zrelo in s serijo zaporednih zmag pristala na drugem mestu.

Z nastopom SD Mokra v jesenski del tekmovalja smo lahko zadovoljni, saj je pomlajena ekipa prekosila samo sebe, v zimskem odmoru pa bomo skušali pripraviti ekipo za naporno tekmovalno v zimski ligi in spomladanski del v LCRL.

Kot vsa leta doslej, smo tudi letos postavljeni pred dejstvo, da bomo morali trenirati na prostem, v snegu in mrazu. Taki pogoji dela postajajo že nevdržni in čas je, da tudi Ižanci dvignemo glas za postavitev ustreznih telovadnic ob Ižanski šoli, ki bo v prvi vrsti zadovoljevala potrebe šole, športnikom in rekreativnim članom SD Mokra pa nudila primerne pogoje za trening in rekreacijo.

Za izboljšanje pogojev dela je UO SD Mokra, ki je storil prvi korak. Na svoji zadnji seji je sklenil, da čimprej zagotovi ustrezna sredstva

LESTVICA JESENSKEGA DELA V LCRL:

Kamnik	11	11	0	0	236:180	22
Mokra	11	8	1	2	186:158	17
Šešir	11	7	0	4	181:147	14
Olimpija	11	7	0	4	207:177	14
Duple	11	7	0	4	210:185	14
Sava	11	5	1	5	164:174	11
Novo mesto	11	5	0	6	200:202	10
Hrastnik	11	4	1	6	120:168	9
Alples	11	4	0	7	175:187	8
Zagorje	11	3	0	8	185:212	6
Križe	11	2	0	9	175:204	4
Prule	11	1	1	9	157:203	3

MIRO JAKŠA

Križanka, ankete, nagrade

Križanka v letošnji številki je bila očitno trd oroh, za mnoge pretir. Kako naj si sicer razlagamo, da je prišlo le 51 rešitev, ko jih sicer pride po 400 ali 500. Ali so se morda bralci ustrašili ankete, ki je bila pogoj za pošiljanje križanke? Menda se ja niste ustrašili povedati mnenja o nas, našem urejanju, sploh naši komuni. Priznati pa je treba, da ni bilo dosti napak, bolj, skoraj jih ni bilo. Probleme je povzročal le pojem TOVIL v prvi vrsti, originalno ime irske EIRE in bogoskrbnost SAKRILEG. Znaki naših znanih podjetij MERCATORJA, TOBACNE TOVARNE in ILIRIJE niso povzročali nikomur problemov, tako se je zbiranje lahko začelo brez večjih pretresov in senzacij.

Pa ponovimo še enkrat razpisane nagrade: prvo nagrado poklanja MERCATOR in sicer darilni zavitek, drugo nagrado poklanja TTL in sicer cigarete, tretjo nagrado: veliko kolekcijo svojih izdelkov, pa ILIRIJA. Tovarna kemičnih izdelkov in kozmetike ILIRIJA pa bo podelila tudi dve nagradi izpolnjevalcem ankete: dve veliki kolekciji svojih priznanih izdelkov.

Iz kupa je najprej priromala modra kuvarta in prvo nagrado je tako dobil JOŽE PAVLIN, upokojenec iz Jamove 70 v Ljubljani. Darilni zavitek MERCATORJA je torej prišel v prave roke, saj gotovo vsebuje dobre stvari. Tudi drugi se je sreča nasmešnila moškemu in sicer prejme drugo nagrado: cigarete TTL MARTIN VERES iz Rakovniške 1 v Ljubljani. Na tretji rešitvi križanke pa je pisalo končno le žensko ime, da nam ne bi kdo očital diskriminacije in da smo znanalšč kaj goljufali v korist moških. Veliko kolekcijo tovarne ILIRIJA prejme za svojo pravilno rešitev uslužbenka PAVLA ZALAR iz Jezera 86, p. 61352 Presejce.

Pri anketah oziroma nagradah za ankete pa je bila sreča bolj naklonjena ženskam. Za anketo o slovenski himni prejme nagrado MARJETA PEKLENK iz Ljubljane, Vrhovci c. XIII/6, za anketo o naši komuni pa prejme nagrado NATALIJA KAJTNA iz Ljubljane, Koreninova 4. Obe nagradenki bosta prejeli veliko kolekcijo izdelkov tovarne ILIRIJA.

Tako je znano, kdo je dobil nagrade, podelili jih bomo pa v podjetjih, ki jih bodo dala. Nagradence bomo obvestili pisмено, kdaj bo podelitev nagrad. Ostalim pa želimo v prihodnje več sreče pri reševanju naših križank.

Pravilna rešitev križanke je: Vodoravno: Bond, Tovil, ogel, osama, trma, tele, srečno novo leto, Tati, sodi, tek, Anadir, sakrileg, katarakt, lice, Ami, doga, ta, sardina, pol, Imola, nona, ra, alk, ara, Tit, kireta, nebes, orolog, Oziris, rota, bivalnica, Asta, Cres, Ada, Eire, Real, čir, Lap, Ist, na, nuna, Ade, etolog, Aman, dac, Ilirija.

Interesne skupnosti tudi na področju socialnega varstva

Politični sistem, ki ga oblikujejo XXV. XXVII. XXIX. in XXX. ustavno dopolnilo, mora temeljiti na oblasti delavskega razreda in delovnih ljudi, kar pomeni, da delavci v združenem delu razpolagajo z dohodkom v temeljni organizaciji združenega dela ter odločajo o vseh zadevah družbene reprodukcije. Tako imajo delavci in občani torej pravico, da o vseh svojih interesih neposredno odločajo.

Na tako zasnovanem političnem izhodišču je že in še nastaja samoupravna organiziranost delovnih ljudi in interesnih skupnosti, kjer se delovni ljudje in občani sporazumevajo in dogovarjajo o zadovoljevanju svojih in skupnih družbenih potreb.

Neposredni interes delovnih ljudi in občanov je tudi zagotavljanje socialne varnosti slehernemu članu naše družbe. Socialna varnost se ne uresničuje samo v okviru pokojninskega in invalidskega zavarovanja, v zdravstvenem zavarovanju, stanovanjski politiki itd., ampak je ena izmed komponent socialne varnosti tudi socialno varstvo, v okviru katerega določeno število ljudi uresničuje svoje življenjske interese, pravice in koristi.

Socialno varstvo kot dejavnost posebnega družbenega pomena se je izoblikovalo prav iz potrebe zagotavljanja pravice in interese oseb, ki se ne morejo enakovredno vključiti v vse družbene odnose.

Socialno varstvo se je vzporedno z razvojem družbeno-ekonomskih odnosov dopolnjevalo po vsebini in obsegu. Tako v okviru socialnega varstva družba danes pretežno še z državno intervencijo zagotavlja razne oblike denarnih pomoči osebam, ki so brez sredstev za preživetje, varstvo in usposabljanje telesno in duševno prizadetim osebam, skrb za otroke brez staršev, pomoč otrokom, katerim družina ne more zagotoviti zadostnih pogojev za normalno rast in življenje, skrb za prevzgojo družbeno neprilagojene mladine, pomoč socialno marginalnim skupinam občanov, pomoč družbeno neprilagojenim odraslim osebam, da se enakovredno vključijo v delo in življenje, skrb za stare in onemoglo osebo itd. V okviru socialnega varstva se izvaja še vrsta drugih ukrepov, katerih smoter je preprečevanje nastajanja socialnih problemov oziroma njihova odprava.

Dejavnost socialnega varstva je urejena z vrsto zakonskih in drugih predpisov, deloma pa se izvaja na podlagi ugotovljene družbene potrebe.

Dejavnosti s področja socialnega varstva, zlasti tiste funkcije, ki so izpeljane iz državne regulative, opravljajo upravni organi v občinah, v 11 občinah v Sloveniji pa samostojne organizacije združenega dela: zavodi za socialno delo oziroma centri, ki delujejo tudi v naši občini.

Na podlagi stanja, ki sem ga prikazal na področju socialnega varstva je to področje dokaj zaostalo. Socialno varstvo pa je področje posebnega družbenega pomena in je že čas, da se z zakonom določi obvezno ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti.

V ta namen je bila pri republikanskem sekretariatu za zdravstvo in socialno varstvo ustanovljena posebna delovna skupina, katere naloga je bila izdelati predlog za izdajo zakona o skupnostih socialnega varstva v SR Sloveniji.

Predlog za izdajo zakona, ki ga je ta delovna skupina pripravila, vsebuje ustanovitve temeljnih skupnosti socialnega varstva za območja občin, regij ter skupnost socialnega varstva za območje republike oziroma zvezo temeljnih skupnosti socialnega varstva.

Najvišji organ upravljanja skupnosti socialnega varstva je skupščina, ki jo sestavljajo delegati organizacij s področja socialnega varstva, njihovih asociacij, temeljnih organizacij združenega dela, družbeno političnih skupnosti, krajevnih skupnosti, družbeno-političnih in drugih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih institucij s področja vzgoje in izobraževanja, otroškega varstva ter zainteresiranih občanov.

Delo, organizacijo, samoupravljanje in financiranje skupnosti ureja predlog zakona le v splošnih načelih, sicer pa bo ta materija oblikovana v samoupravnih aktih.

Naj navedem še nekaj pomembnih načel, ki jih vsebuje predlog zakona: Socialno varstvo je dejavnost posebnega družbenega pomena, ki obsega s področja socialne politike tiste dejavnosti in ukrepe, katerih naloga je člane družbe varovati pred težavami, ki ogrožajo njihovo osebno in družbeno življenje.

Vsebinsko in cilje socialnega varstva določajo delovni ljudje s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori in programi družbeno-ekonomskega razvoja.

Podlaga za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje so načrti razvoja socialnega varstva v občini in republiki.

Skupnosti socialnega varstva skrbijo za uveljavljanje in razvoj socialnega varstva in ga usklajujejo s splošnimi družbenimi potrebami na svojem območju. Spremljajo in proučujejo socialne probleme in pojave in sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju socialno političnih ukrepov. Zagotavljajo kadrovske in organizacijske razvoj služb socialnega varstva.

Glasa za prijetnejše vzdušje na srečanju starejših občanov

Nemajhnega pomena so tudi sredstva za financiranje socialnega varstva, jih predvideva predlog zakona, in sicer:

- prispevek delovnih ljudi za socialno varstveno dejavnost;
- sredstva, določena z družbenimi dogovori za izvedbo programa socialno-varstvene dejavnosti;
- dotacija družbeno-politične skupnosti;
- sredstva, ki so določena z drugimi predpisi;
- sredstva, ki jih za izvedbo posameznih nalog ali za posebne namene dodelijo družbeno-politične skupnosti, organizacije združenega dela, organizacije in občani;
- druga sredstva.

Čprav je zakon o skupnostih socialnega varstva še v osnutku in je javna razprava nedvomno še izpolnila, se mi zdi ta ukrep nedvomno korak naprej na področju socialnega varstva. S tem zakonom bo socialno varstvo v naši družbi pridobilo tisti položaj, ki mu nedvomno pripada. Obenem pa bo zagotovljen njegov nemoten razvoj v skladu z družbeno-ekonomskim razvojem in potrebami.

PETER VRHUNEC

Grem, greš, gre — v kino

VIŠKE PREMIERE

Ljubitelji takoimenovanega „čistega“ filma naj ne zamude angleške drame LJUBEZENSKI GLASNIK (The Go-Between) režiserja Josepha Loseya z Julie Christie in Alanom Batesom v glavnih vlogah. Povemo, da je scenarij delo slavnega Harolda Pinterja

po romanu L. P. Hartleya, zgodba pa nam — v ljubeznivi, zdaj že pomaloma romantični retrospektivi — predstavi ljubezen nesrečno poročenega dekleta do preprostega kmečkega fanta.

Zelo manj ljubezniv, sploh nič romantičen, pa hudo pretresljiv in po svoje poučen je italijansko-jugoslovanski zgodovinski film BRONTE (proizvodnja RAI TV in koprska HISTRIA FILM) ali „kronika pokola, ki ni zapisan v zgodovinskih knjigah“. Film so dokončali lani in prikazali izven konkurence na lanskoletni filmski Pulji. Gre za (malo romantizirano) zgodbo o garibaldinskem gibanju, o nacionalni in socialni osvoboditvi Sicilije, ki je povezana z znanimi dogodki v mestecu Bronte, kjer so nekateri sovražniki gibanja v njegovem imenu pobili večino pripadnikov garibaldinstva. Film je uspešno režiral Florestano Vancini, igrata pa Anna Maria Ghio, Ilija Djuvalokovski, Janez Škof, Bert Sotlar, Ilija Ivezić in drugi. Lahko smo veseli, da naši igralci tokrat (izjema?) ne nastopajo le kot statisti, ampak so nosilci glavnih ali vsaj vidnejših vlog. Tudi to je nekaj!

Filmi RATTLER KID, DJANGO in BRATA MASČEVALCA so westerni, česar seveda ni bilo težko uganiti iz naslovov. Razlika med njimi je ta, da sta prva dva takoimenovana „špageti-westerna“, nastala na italijansko-španskih tleh in produkciji, tretji o bratih masčevalcih pa je „pristni ameriški“ western, kar pa ne pomeni, da je torej tudi nujno boljši ali „originalnejši“. „Rattlerja“ je režiral Leon Klimovsky in sodi v precej dolgočasno poprečno italijansko westernsko konfekcijo. Tega seveda ne moremo trditi za film DJANGO, saj se kot režiser pojavlja znameniti Sergio Corbucci, eden najboljših oblikovalcev novega vala „evropskih westernov z dramaturgijo nasilja, krvi in sovraštva“. Zanj, za Corbuccija, pravijo, da je očee nekakega „Othella na Divjem zahodu“, polnega temperamenta, nemirne krvi in sle po masčevalstvu. In tak je tudi „Django“ s Francom Nerom, tem modrookim revolveršem v glavni vlogi. James London pa je (ameriški) režiser (ameriškega) westerna „Brata masčevalca“, ki ju igrata Richard Harrison in Donald O'Brian. Na vašem platnu pa se boste kmalu srečali z „love story po italijansko“, s filmom PRESUŠTVO (Incontro ali Srečanje) režiserja Piera Schiavazzapa ter s Florindo Bolkan in Massimo Renierjem v glavnih vlogah. Klasičen, vendar malce zaobrnjen ljubzenski trikotnik: mlad fant, ki se zaljubi v starejšo poročeno žensko („Umreti od ljubezni“ na drug način!) — ko pa spozna, da je bil zanj lo igrača, se pred njeno hišo ubije. Prav nič pretresljivo in komajda ganljivo, ker v filmu oz. njegovi zgodbi pogrešamo človeške razsežnosti.

PAST ZA DVOJNEGA VOHUNA je ameriška kriminalka Romaina Garyja z Jamesom Masonom, Stephenom Boyd in Jean Sebergovo: film odkrije, da je inšpektor obenem tudi šef tolpe razpečevalcev mamil.

Franoski film pa zastopa OBRAČUN NA KARIBIH, zanimiva in zelo razgibana pustolovka režiserja Jacquesa Bernarda z igralci Fredericom Staffordom, Jean Seberg in Sergom Gainsbourgom. Na račun pridejo ljubitelji lepih pejsažev, saj je film večji del posnet na Karibih.

ODPRITE VRATA — PRIŠEL JE BOTER

BOTER je seveda film. Ameriški, kajpada. Največji. Najpomembnejši. Najbolj divji. Rekord vseh rekordov. In še res je: najbrž ste že kje prebrali, da je to film, ki je „posekal“ vse doslej znane svetovne rekorde glede poslovnosti — prvič po dolgih letih se je namreč zgodilo, da so v ameriških mestih prenočevali pred blagajnami, da bi prišli do vstopnic. To je bilo lani. Letos je film že pri nas. In kmalu bo v Ljubljani. Glavna vloga: MARLON BRANDO. Režija: FRANCIS FORD COPPOLA, po romanu Maria Puza, ki ga je pri nas izdala založba LILA. Torej film, ki mu vsi prerokujejo vse možne letošnje OSCARJE in ki je šele pred kratkim doživel svoje evropske premiero. Torej: odprite vrata (in denarice): BOTER JE PRIŠEL.

Bo odzvonilo bifeju Trnovski zvon?

RAZMERE JE TREBA UREDITI ALI PA LOKAL ZAPRETI, SAJ SO PRETEPI NA DNEVNEM REDU

Nekako se nisem mogel odločiti za obisk bifeja „Trnovski zvon“ v Gradaški ulici 10 v Trnovem v Ljubljani. Slabe občutke sem imel za svojo kožo, ki je vsaj mene zelo dragocena, vprašanje pa je, če bi bila tudi obiskovalcem tega bifeja. Kolegi so me bodrili z „več kot ubiti te ne morejo“. To je res! Res pa je tudi, da so pred tem bifejem že enega ubili, enega so zaklali v bifeju, da o pretepih sploh ne govorimo. Menda so enega pred časom zanesli iz bifeja kar v Gradaščico, da bi se „ohladi“. In kako bi se vi počutili, če bi vedeli tako zgodovino? Verjetno kar dobro, dokler ste oddaljeni, v bifeju pa slabo, kot sem se jaz. Po vrsti spodbud sem se dopolne le ojunatil in šel v čas, ko je menda najbolj mirno in ko je največ spodobnih ljudi tam na ogledu zloglasnega bifeja. Ob približevanju bifeju „Trnovski zvon“ sem razmišljal o tem, da lahko tudi meni odzvojni. „Le zakaj ima tako ime“, sem tuhtal. Zvon zvoni in če komu zvoni, vemo, kaj pomeni: da mu bo kmalu odzvonilo. Kot sem imel rad šolski zvonček, tako sem sedaj malce omajal svojo ljubezen do zvonov.

Most čez Gradaščico toliko da se ne konča točno pred vrati bifeja. Že sama napisna tabla, ki ni ravno vzorno vzdrževana, odbija, pa tudi zunanje stene stavbe in vrata ne dajejo dobrega vtisa. Ko sem se približal bifeju, sem se začel obotavljati in preklinjati kolege, ki so me sploh pregovorili, da sem šel sem. Iz bifeja se je namreč opotekel možakar v povaljanem svetlo zelenem plašču. Takem, kot so jih nosili v stari Jugoslaviji, ko so bili zadnji krik mode tam okoli leta 1935: Zamazan plašč, raztrgane in „zašepane“ hlače, luknje, sestavljene v čevlji, neobrit obraz z brki in krvav pogled. Pogled zapitega, pogled človeka, ki ga ne bi rad srečal ponoči v kaki zakotni ulici. Pogum mi je dalo dejstvo, da se je dokaj miroljubno opotekal na robu pločnika in se je skušal nekako postaviti v ravnotežje.

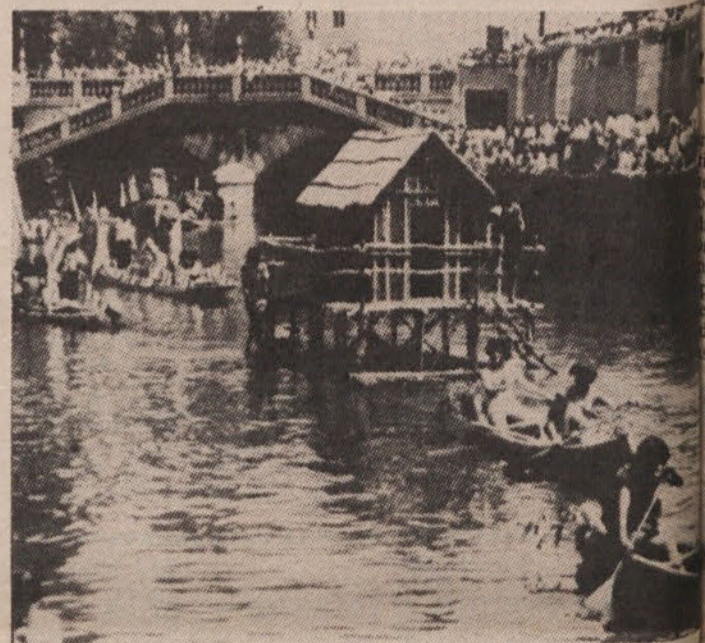
Bife je dokaj starinski opremljen, novejšega datuma so očitno le trije avtomati: juke-box in še dve skrinji na kroglice. Vrata v stranišče, ki je nasproti vhodnim vratom, so bila zaprta, vendar očitno še vedno ne dovolj trdno, saj je bilo okoli vrat mokro. Voda ali kaka druga tekočina je očitno pritekala iz stranišča oziroma iz vrta, na katerih piše, da je tam stranišče. Ob pulstu sta dva srebrna vinjak, na koncu ob igralnem avtomatu pa se je naslanjal tipičen zanemarjen obiskovalec takih lokalov. Na vsak način je hotel menda narediti vtis oziroma osvojiti natakario ali kaj je, v glavnem neko žensko, ki je stala pri njem ob šanku. Človek utrujenega videza in razcapane obleke je bil naslanjal na igralni avtomat in zrl v tla, ki bi lahko bila precej čistejša. Za mizo v sosednjem prostoru, ki ima nad vrati napis: soba, je slonel možakar in čakal. Kdo ve na kaj. Edina svetla točka v lokalu je natakar za šankom, ki ga je kar škoda za tak lokal, saj bi lahko stregel kje v boljšem lokalu.

Da je tista ženska pri šanku res natakarica, sem ugotovil, ko ji je natakar izza šanka naročil, naj mi preskrbi pijačo oziroma iz kuhinje kavo. Ženska je zapustila svojega oboževalca in se odpravila po kavo. Oboževalca je bila v umazan večbarven predpasnik, o kaki beli halji pa ni bilo ne duha ne sluha. Postregla mi je, pa še gostu v sobi. Seveda s cigareto v ustih, saj se to spodobi, kajne.

Medtem se je prikazal v lokal možakar, ki sem ga srečal pred vhom. Nekako je menda uspel postaviti samega sebe v ravnovesje in se je zato očitno spet pojavil. Za njim je prišel še razcapan možiček izpitnega obraza in krvavo rdečih oči. Ko je celotnemu lokalu pojasnil, da je že nahranil mačko in jo zaprl v stanovanje, je začel z drugo in tišjo debato.

Ker mi ni bilo več do ogledovanja zadeve, torej bifeja z obiskovalci vred, sem se rade volje odpravil. Na vratih sva se še zaletela z malce opito žensko v ponošeni obleki, ki so jo gostje, brž ko je vstopila v lokal, začeli burno pozdravljati. No, pa dovolj vtisov bežnega obiska in preidimo na dejstva zadnjih dveh let.

Miličniki v zadnjih dveh letih v celem rajonu oziroma mestnem območju, v vseh gostinskih lokalih niso posredovali niti polovice tolikokrat, kot le v bifeju „Trnovski zvon“. V letu 1971 so morali priti miličniki postaje milice Vič-Rudnik kar 49-krat posredovati, lani pa kar 41-krat. Kar lepa bilanca za dve leti, kajne? Kolikokrat pa so se pomirili gostje kar sami med sabo,

Naša komuna vodi trajno akcijo za rekreativno in turistično povzemanje Ljubljane. Na sliki: Podkovani krap, nekdanji tradicionalni reditev na Ljubljani

kolikokrat so se stekli, ne da bi prišli miličniki, kolikokrat so se stekli v bifejem na poti domov itn., kdo ve. Kolikokrat so miličniki mimogrede posredovali, tudi nihče ne beleži. V letu 1971 je postaja milice Vič-Rudnik podala 27 prijav sodniku za prekrške zaradi kršitve reda in miru, enega pa so ogradili tudi javnemu tožilu, ker je poškodoval gosta lokala. Lani so bili miličniki poslani s te postaje 23 prijav sodniku za prekrške zaradi kršitve reda in miru, tožilu zaradi kaznivih dejanj, ki so se zgodila v bifeju „Trnovski zvon“. Kakšno moro predstavlja tak lokal za miličnike, je jasno. Kolegi, prijav je podala intervencijska skupina UJV Ljubljane, pa nam ni znano vemo pa, da je večkrat posredovala. V lokalu je bilo lani namreč na dnevnem redu nasilniško obnašanje, bile pa so tudi tri telesne poškodbe.

Poglejmo si le nekaj najtežjih primerov iz preteklega leta. Spomni meseca marca je vinjen gost zabodel z nožem v bifeju v trebuh neko žensko, ki je imela pogum, da je prišla tja ob pol enajstih ponoči. Po težkih škodbah je bil bolj živahen december, ko sta se sedmega stepla dva doletnika in je eden od njiju obležal hudo ranjen. Lanskoletno razgrajeno bilanco pa so „spodobno“ zaključili 25. decembra. Ob 23.40, ko bi morali biti lokal že zdavnaj zaprt, so prišli vinjeni gostje, popili nekaj vinjakov pred lokalom sprli in stekli. Bilanca: enaindvajsetletni Hasan Dizdarevič po dveh urah v bolnišnici podlegel poškodbam. Z nožem ga je ubil Ha Cejvanović. Res, da so prišli gostje, ki so povzročili pretep in uboj v bifejem v bife že vinjeni od drugod, vendar jim v „Trnovskem zvonu“ ni smeli več dati alkoholne pijače, pa so jim jo dali.

Okoli tega bifeja je bilo okoli lastninskih pravic, najemnin itn. že zapletljajev, saj se lastniki menjavajo kar pogosto. Trenutno je lokal v lasti temu ali lasti (kdo ve!) osemnajstletne DANICE VIDMAR. Kako je pri ona pri svojih letih do takega lokala, ni jasno, saj očitno ne sodi v vrste, ker ne zna preprečiti pretepih in nasilja, ki so tu na dnevnem redu. Danico Vidmar so že večkrat opozarjali, naj naredi red, ostalo pa je v njenem starem. Celotno komandir milice je posredoval in se z njo razgovarjal. Običajno je, da se bodo stvari spremenile, videti pa ni.

V lokalu se zbirajo pijanci in sezonski delavci in to pozno v noč. Ob tovalni čas ima bife od petih jutraj do enajstih zvečer, odprt pa je tudi ob dveh jutraj. To vedo pijanci in zahajajo tja, ker je le še tam odprto, pa v vedo, da bodo dobili alkoholne pijače. Miličniki so že večkrat pregledovali točenje alkoholnih pijač vinjenim gostom, vendar je tak pregon zelo težav, ker je težko dokazljivo, saj se osebe izgovarja, kako pa naj vem, ali je vinjen ali ne. Kljub temu pa so miličniki osem prijav zaradi tega prekrška že podali sodniku za prekrške. V bifeju bi morali uvesti oster red, saj je potem, ko razbijajo in se pretepajo pijanci, prepozno klicati miličnike na pomoč. Pogostejši prekrški v tem lokalu so: kršitev javnega reda in miru, nedostojno vedenje, pretepi, razgrajanje, razbijanje kozarcev v pijanosti, nadlegovanje, nasilniško obnašanje itn. V akcijah so miličniki ugotovili, da v lokalu zbirajo sumljive osebe, klateži in delomrzneži, skratka zelo črna gostje.

Zaradi takega stanja imajo miličniki vrsto skrbi in precej več dela kot prej. Bilo treba. Da bi stvari vsaj malo uredili, so se na milico Vič-Rudnik ločili, da bodo v lokalu večkrat delali kontrolo, da bodo ukrepli na pretepih in razgrajenju, da bodo točili vinjenim gostom alkohol. Bodo prav tako ostro ukrepli, če bodo točili alkohol mladostnikom, ki v Postaja milice je tudi razposlala na vrsto forumov opozorila glede tega, da in trdijo se na vse načine stvari urediti, vendar več kot posredovati, javljati in opozarjati, ne morejo. Lokala žal ne morejo zapreti, vsaj oni zato bi ga moral kdo drug.

Okoli zadeve „Trnovski zvon“ se bo treba hitro odločiti, čim prej, bolje. Treba je vzpostaviti red in preprečiti dosedanje prakso, prepovedi, standardnim razgrajenjem in pijancem vstop in sploh urediti razmere na zaprti lokal. Očitno pa bi bilo drugo boljše rešitev. Čakamo torej na ukrepanje pristojnega organa, da naredi red in zapre lokal ali pa doseže ukrepanje, pa tudi sanitarna inspekcija bi imela kaj dela.

MILOVAN DIMITIČ